

GMINNE NOWINY

Kwartalnik Gminy Lipnica Wielka
www.lipnicawielka.pl

Egzemplarz bezpłatny
Grudzień, Nr 4 (839)/2021

ORAWA Z NIEPODLEGŁĄ 1918 - 1924

*Z okazji świąt Bożego Narodzenia
pragniemy życzyć Państwu,
aby świąteczny czas przepełniony był radością,
ciepłem i rodzinną atmosferą.
Niech przyniesie odpoczynek i chwile wytchnienia
od codziennych obowiązków
oraz energię i pomyślność na cały następny rok*

*Andrzej Karkoszka
Przewodniczący
Rady Gminy Lipnica Wielka*

*Mateusz Lichosyt
Wójt Gminy
Lipnica Wielka*

Spis treści:

11 Listopad – Narodowe Święto Niepodległości.....	3
30-lecie samorządu Gminy Lipnica Wielka	3
Podjęte uchwały Rady Gminy Lipnica Wielka	6
II sesja Gminnej Rady Seniorów	6
Soleckie wybory uzupełniające w Skoczycach.....	6
Bieżące inwestycje.....	7
Gminny Dzień Edukacji Narodowej	8
„Drzewko owocowe od Emila Miki”	9
Z księgozbioru ks. Władysława Pilarczyka	9
Bierzmowanie w parafii św. Jadwigi Królowej	10
O Siostrze Linusie – Anieli Trzebuni.....	11
Spotkanie autorskie z Agatą Puścikowską oraz koncert promujący projekt Bielaso	12
Produkcja „Kochana Polsko, to dla ciebie!”	13
Wyniki konkursu na „Najpiękniejszego aniołka”	14
Wirtualna wystawa: „Dziedzictwo tradycyjnej kultury pasterskiej w Polskich Karpatach”	14
Mała książka - Wielki człowiek - edycja druga.....	15
Dofinansowanie dla Gminnej Biblioteki Publicznej.....	16
Jak zachęcić dziecko do czytania	16
„Literatura w kadrcze” – wystawa plenerowa	16
Identyfikacja i dokumentacja najstarszych grobów i małej architektury sakralnej na cmentarzach Orawy	17
Młodzieżowe czytanie performatywne na Orawie ..	17
Nowy Quest w Lipnicy Wielkiej.....	17
Emil Mika – kiedyś i dziś – prace konkursowe.....	18
Konkurs wiedzy on-line pn. Rok Emila Miki.....	19
Więści z za wielkiej wody	20
Konkurs Literacki im. Piotra Borowego	21
Budzimy nadzieję na wyzdrowienie	21
Realizacja projektu socjalnego „Aktywny senior” ..	22
Premiera teledysku Emil Mika.....	23
Gra terenowa „Orawskie Ścieżki Niepodległościowe”	23
Ocena prac plastycznych.....	24
Aktywna tablica w Gminie Lipnica Wielka	24
Konkurs dla szkół na malowane ule	25
Czytamy w cieniu buka Emila	25
Jubileusz 20-lecia Publicznego Przedszkola w Kiczorach	26
Środki finansowe na laboratoria przyszłości w gminie Lipnica Wielka	26
Udział w wojewódzkim projekcie ekologicznym „Ekoszkola, Ekoprzedszkole 2021”	27
Z kroniki Szkoły Podstawowej Nr 1 im. św. Jadwigi Królowej	28
Ultramaraton Babia Góra 2022	33
Piłkarze Babiej Góry mistrzem jesieni	34
Filip Baniowski z powołaniem do reprezentacji Polski.....	34
Lipniczanin Tomasz Moniak obronił tytuł Mistrza Polski.....	34
Martyna Lichosyt Mistrzynią Polskich biathlonie na nartorolkach	35
Bracia Kidoń niepokonani.....	35
Mistrzostwa Świata Karate Kyokushin	35
Ma być mroźna i śnieżna	36
Chłodziła paniynka, chłodziła po świecie	37
Wsparcie w ramach programu „Poznaj Polskę” dla gminnych szkół	39
Efektywna edukacja w lipnickich szkołach średnich korzyścią dla Gminy.....	39

Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że dzień ten radosny
W Miłości jest poczęty;
Że, jako mówi wam wszystkim
Dawne, odwieczne orędzie,
Z pierwszą na niebie gwiazdą
Bóg w waszym domu zasiędzie.
Sercem go przyjęć gorącym,
Na ścieżaj otworzyć wrota —
Oto, co czynić wam każe
Miłość, największa cnota.
A twórczych pozbawił się ogni,
Sromotnie zamknąwszy swe wnętrze,
Kto z bratem żyje w niezgodzie,
Depcąc orędzie najświętsze.
Wzajemne przebaczyć winy,
Koniec położyć usterce,
A z walki wyjdzie zwycięsko
Walczące narodu serce.

Jan Kasprowicz

Powtarzając za Janem Kasprowiczem słowa wiersza „Łamiąc opłatek święty pomnijcie, że dzień ten radosny w Miłości jest poczęty”, życzymy wszystkim Parafianom, jako duszpasterze, aby tegoroczne święta Bożego Narodzenia były wypełnione czystą Miłością, która zrodziła się w betlejemskiej stajence i chce zrodzić się w naszych sercach. Podczas tego radosnego okresu wzbudźmy w sobie pragnienie miłości Boga i przebaczenia drugiemu człowiekowi, aby ten czas był wypełniony miłością, życzliwością oraz troską o najbliższych, ponieważ „z pierwszą na niebie gwiazdą Bóg w waszym domu zasiędzie”.

Błogosławionych, radosnych i wypełnionych miłością
świąt Bożego Narodzenia życzą duszpasterze:

Ks. Jerzy Bargiel
Ks. Michał Kwiecień
Ks. Bartłomiej Małek

„Chrystus nam się narodził, pójdźmy złożyć Mu pokłon”

Niech radość i pokój Betlejemskiej nocy przenika nasze serca, a błogosławieństwo Bożej Dzieciny wydaże w nas owoce jedności, miłości wzajemnej i wszelkiej pomyślności.

A wszelka łaska Syna Bożego, niech się stanie udziałem wszystkich, przynosząc każdemu szczęśliwą codzienność „w dobrych radach i w dobrym bycie”.

Życzę, aby przez ręce Matki Najświętszej, spłynęły od Bożego Dzieciątka najobfitsze łaski dla wszystkich mieszkańców Lipnicy Wielkiej.

Ks. Andrzej Pawlak, proboszcz
parafii św. Jadwigi Królowej

11 LISTOPAD – NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI W NASZEJ GMINIE

W dniu 11 listopada w naszej gminie uroczystość uczczono 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości.

Świętowanie rozpoczęła Msza Św. odprawiona w koncelebrze przez ks. proboszcza Jerzego Bargiela i ks. Michała Kwietnia z udziałem pocztów sztandarowych, mieszkańców oraz władz gminnych z Panem Wójtem Mateuszem Lichosytem na czele. Po Mszy nastąpiło złożenie wiązanek w miejscach pamięci narodowej.

Dalsza część w Domu Ludowym miała charakter Koncertu Patriotycznego w wykonaniu Chóru Eduardo i Orkiestry Dętej.

Koncert rozpoczął Chór Eduardo pod batutą Edwarda Siepaka, prezentując pieśni rozpisane na chór przez Emila Mikę w jego niezwykłym utworze „Sen bacy” w ramach obchodów przyłączenia Orawy do niepodległej Polski. Chór wystąpił w ramach projektu zrealizowanego przy wsparciu Województwa Małopolskiego „Małopolskie Chóry – Małopolska Rozśpiewana”. Dzięki temu projektowi nasz chór pozyskał m.in. nowe stroje oraz sprzęt muzyczny.

Następnie wystąpiła Strażacka Orkiestra Dęta z kapelmistrzem Łukaszem Bandykiem na czele. W jej wykonaniu usłyszeliśmy wiązkę pieśni patriotycznych i wojskowych. Orkiestra wystąpiła w ramach projektu zrealizowanego przy wsparciu Województwa Małopolskiego „Małopolskie Orkiestry Dęte 2021”. Dzięki temu projektowi orkiestra wzbogaciła się o nowy instrument – suzafon – największy instrument naszej orkiestry.

Po koncercie orkiestry wystąpił Strażak Jan Machajda z recytacją i pieśnią. Po całości można było zasmakować się w wojskowej grochówce. Uroczystość była transmitowana na żywo na kanale Orawa.tv

(K.K.) foto: Orawa.tv

30-LECIE SAMORZĄDU GMINY LIPNICA WIELKA

W dniu 22 grudnia 1990 roku Premier Tadeusz Mazowiecki podpisał Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie utworzenia, zniesienia, zmiany granic, nazw i ustalenia siedzib niektórych gmin w województwach: bielskim, bydgoskim, elbląskim, gdańskim, katowickim, kieleckim, krośnieńskim, nowosądeckim

i siedleckim oraz nadania statusu miasta. W § 8 Rozporządzenia czytamy: „W województwie nowosądeckim tworzy się gminy: Lipnica Wielka z siedzibą władz w Lipnicy Wielkiej; w skład gminy Lipnica Wielka wchodzi obszary wsi Kiczory i Lipnica Wielka z gminy Jabłonka...”. Z dniem 1 lipca 1991 roku samorząd Gminy Lipnica Wielka rozpoczął swoje administracyjne funkcjonowanie.

W tym roku, w dniu 18 października tj. uroczystość Św. Łukasza Ewangelisty, świętowaliśmy 30-lecie istnienia samorządu. Uroczystości rozpoczęto wspólną Mszą świętą, której przewodniczył ks. bp. Robert Chrzęszcz.

Po Mszy świętej, w uroczystym pochodzie prowadzonym przez pocztę sztandarową, orkiestrę dętą i muzykę lipnicką udaliśmy się pod Dom Ludowy. Tu Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt wraz Przewodniczącym Rady Gminy Andrzejem Karkoszką i dyrektorem Szkoły Podstawowej Nr 2 Edytą Mikłusiak złożyli wiązkę kwiatów i zapalone znicze

pod tablicę Józefiny i Emila Mików. Odśpiewaliśmy hymn narodowy.

Dalej świętowaliśmy w Sali Domu Ludowego. Tę część uroczystości prowadził Sekretarz Gminy Jan Kuliga. Na spotkanie przybyło wielu znamienitych gości:

- Franciszek Adamczyk – pierwszy Wójt Gminy Lipnica Wielka, późniejszy poseł na Sejm RP, Konsul Generalny RP w Chicago, Senator RP,
- Bogusław Waksmundzki – Wicestarosta Powiatu Nowotarskiego,
- Antoni Karlak – Wójt Gminy Jabłonka wraz z Sekretarzem Gminy p. Arturem Górką,
- Jacek Migacz – Wójt Gminy Grybów,
- Jan Gluc – przewodniczący Rady Miasta Zakopane,
- Konrad Gonciarzyk – Zastępca dyrektora Babiogórskiego Parku Narodowego,
- Dominika Wachałowicz-Kiersztyn – dyrektor Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej,
- podkom. Marcin Mikołajczyk – Komendant Komisariatu Policji w Jabłonce,
- Karol Mastela – Prezes Wspólnoty Leśnej Urbarialnej, były radny,
- Franciszek Sojka – wicedyrektor Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej, przewodniczący Gminnej Rady Seniorów.

Wśród gości nie zabrakło także byłych radnych, dyrektorów szkół, emerytowanych pracowników Urzędu Gminy, strażaków, przedstawiciele organizacji non profit. Gospodarzy reprezentowali w szczególności: Wójt Gminy Mateusz Lichosyt, Zastępca Wójta Gminy Jakub Dyrzc, przewodniczący Rady Gminy Andrzej Karkoszka, a także kierownicy jednostek organizacyjnych i referatów oraz część pracowników Urzędu i jednostek.

W programie uroczystości, po powitaniu gości i słowie wprowadzającym wygłoszonym przez Wójta Gminy, wysłuchano zwięzłej informacji popartej prezentacją, a prowadzonej przez Wójta i Zastępcę Wójta Gminy nt. zrealizowanych inwestycji na przestrzeni 30 lat, a także planów na kolejne lata.

W dalszej części spotkania Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt zwrócił się do zebranych w słowach:

Panie i Panowie, szanowni Goście

Samorząd terytorialny dał szansę lokalnej społeczności, którą łączy miejsce i wspólne sprawy. My jako społeczeństwo musimy mieć możliwość decydowania i działania we wspólnym celu. Właśnie takie warunki stwarza wolny samorząd terytorialny.

Ostatnie 30 lat pokazuje, że nie ma wolności bez ludzkiej solidarności, współpracy i zgody, a samorząd pielęgnuje te wartości. Demokracja lokalna to nie jest idea, ale codzienna praca, rozwiązywanie konkretnych problemów, poszukiwanie mądrych

kompromisów. Wszystko to wymaga od nas zaangażowania, czasu, zdrowia, zdolności i osobistych warunków. Każdy z nas tu obecnych, zostawił swój ślad w historii Gminy Lipnica Wielka. Dziś są z nami członkowie zarządów i radni wszystkich kadencji. Są to osoby, które w ciągu tych 30 lat wzięły na siebie odpowiedzialność za ważne, często trudne, a czasem nawet bolesne decyzje. Dziś jest okazja, by przypomnieć sobie sukcesy, ale i też trud podejmowania ryzyka.

Od 1 lipca 1991 roku staliśmy się odrębną gminą. Od tego czasu uczymy się gospodarować w narzucanych warunkach ekonomicznych. Niezależność i samodzielność samorządu terytorialnego wyzwoliła ogromną chęć działania. Początki nie były łatwe a niektórych problemów, zwłaszcza scalenia gruntów, nie udało się rozwiązać do dziś. Każdy wójt, każda rada, każdy pracownik urzędu gminy, sołtys i osoby zaangażowane dały z siebie w tym czasie jak najwięcej.

Samorząd uczy współdziałania. Współpracujemy z władzami powiatowymi, wojewódzkimi, z przedstawicielami władz państwowych. Jesteśmy w kilku stowarzyszeniach. Wciąż pogłę

biamy współpracę z organizacjami pozarządowymi, którym zlecamy wykonywanie niektórych zadań gminy. Wierzę, że przez ostatnie lata w ludziach umocniło się poczucie tożsamości i przynależności do wspólnoty, tzw. patriotyzm lokalny.

Uważamy, że ludzie, by utożsamiać się ze wspólnotą muszą jak najwięcej o niej wiedzieć, muszą otrzymywać informację, co

się aktualnie dzieje i jakie są plany. Informujemy i zachęcamy do dyskusji. Do komunikacji wykorzystujemy formy tradycyjne i nowoczesne technologie. Niedawno powstała pierwsza lipnicka Rada Seniorów.

Dbamy o jakość edukacji dla najmłodszych, dzieci i młodzieży. Prowadzimy przedszkole publiczne, pięć szkół podstawowych i jako samorząd gminny co jest mało spotykane w kraju szkoły ponadpodstawowej tj. Liceum i Technikum już ponad 25 lat! Osiągamy jedne z najlepszych wyników w powiecie. Staramy się by wszyscy mieli jak najlepsze warunki do nauki. Posiadamy pełnowymiarową halę sportową, mamy orliki i boiska wielofunkcyjne. Cały czas doposażamy szkoły w nowoczesne technologie pomagające w nauce.

Samorząd Gminy Lipnica Wielka stara się dbać o dziedzictwo historyczne i kulturowe. Wyrazem tego jest m.in. organizowanie uroczystych obchodów wydarzeń historycznych, stwarzanie warunków do rozwoju różnych form kultury i to jest powód do dumy i wielka odpowiedzialność oraz wyzwanie.

Na terenie gminy działają zespoły regionalne, stowarzyszenia, kluby sportowe, grupy niesformalizowane. Posiadamy dobrze wyposażone ochotnicze straże pożarne.

Gmina nie zapomina także o osobach, których działalność w szczególności sposób wpisała się w jego historię i rozwój. Od trzech lat przyznajemy nagrodę „Lipnickiego Społecznika Roku”, a od 2000 r. przyznajemy medale św. Łukasza jako najważniejsze odznaczenie lipnickie.

Nasza Gmina posiada własny Ośrodek Zdrowia, laboratorium i rehabilitację.

Na terenie gminy są prowadzone różnego rodzaju działalności gospodarcze a przede wszystkim rozwija się mocno agroturystyka i turystyka. Dzięki MPZP (Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego) stwarzamy idealne warunki do rozwoju naszych mieszkańców a dobrze przygotowana infrastruktura drogowa oraz sanitarna przekonuje kolejne osoby do aktywnego działania.

Szanowni Państwo!

Dzisiaj jest okazja bym Wam wszystkim podziękować za pracę na rzecz naszej Lipnicy Wielkiej i na rzecz Kiczor. Za to, że swoim działaniem budowaliście tę część naszego świata. Budowaliście nie tylko drogi czy kanalizację ale przede wszystkim relacje międzyludzkie. Dzięki Wam po 30 latach możemy powiedzieć, że była to najlepsza decyzja z możliwych by zostać odrębną jednostką samorządu terytorialnego.

Serdecznie Państwu dziękuję.

Następnie przed zebranymi wystąpił chór Eduardo – pod przewodnictwem dyrygenta Edwarda Siepaka. usłyszeliśmy kilka pieśni chóralnych z melodramatu Emila Miki pt. „Sen Bacy”.

W kolejnej części wręczono wyróżnienia: Medal Świętego Łukasza – Zasłużony dla Gminy Wielkolipnickiej. W tym roku, to zaszczytne – najwyższe wyróżnienie samorządowe Gminy Lipnica Wielka przypadło: Mariuszowi Murzyniakowi – byłemu Wójtowi Gminy Lipnica Wielka, Danucie Paplaczek – byłej Sekretarz Gminy Lipnica Wielka, Franciszkowi Gawęda – byłemu radnemu pięciu kadencji i przewodniczącemu Rady Gminy; Helenie Omylak – byłej dyrektor Szkoły Podstawowej w Kiczorach i wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących; Janinie Karkoszce – byłej wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących, radnej i przewodniczącej Komisji Oświaty, Kultury i Sportu; Danucie Pastorczyk – byłej wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących i dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 1, byłej radnej Rady Gminy; p. Bożenie Lichosyt – byłej radnej i sołtys sołectwa Skoczki w latach 1995-2019.

Dalej wręczono wyróżnienie „Społecznik Roku 2020” dla Stanisława Wojtusiaka – Prezesa Klubu Sportowego Babia Góra, sponsora dla przedsięwzięć tego klubu i innych lokalnych inicjatyw.

W kolejnej części wręczono podziękowania dla osób, które wniosły swój osobisty wkład w rozwój i kształtowanie się samorządu na przestrzeni 30 lat. W szczególności dziękowano byłym Wójtom Gminy: Franciszkowi Adamczykowi, Mariuszowi Murzyniakowi, Bogusławowi Jazowskiemu, a także Zastępcom Wójta: Ignacemu Mikłusiakowi, Władysławowi Pilchowi i Jakubowi Dyrzowi. Dalej podziękowania skierowano do

radnych byłych i obecnej kadencji, byłych dyrektorów szkół i kierowników jednostek organizacyjnych, prezesów OSP i sołtysów, dyrektorów szkół. W końcowej części dziękowano wybranym samorządom, instytucjom i organizacjom, zarówno działającym na terenie naszej Gminy, jak również z nią współpracujących.

W ostatniej części głos zabrali Goście: nie zabrakło wspomnień i historii z tworzenia i początków działalności samorządu, a także życzeń na kolejne lata jego działania i funkcjonowania. Najważniejsze listy gratulacyjne, w tym przekazane przez gości honorowych, podziękowania i życzenia zamieszczamy poniżej w formie skanów.

To była wyjątkowa uroczystość! Uświadomiła ona wszystkim zebranym, jak wiele zmieniło się w Lipnicy Wielkiej i Kiczorach w ciągu ostatnich 30 lat. Wyraźnie wybrzmiały także wypowiedzi, że wspólny wysiłek i zgoda są budujące i prowadzą do dobrych efektów i sukcesów.

W imieniu Organizatorów, pragniemy jeszcze raz podziękować wszystkim przybyłym Gościom za udział w tej uroczystości.

Krótki reportaż z naszego świętowania zamieściła m. in. Kronika Krakowska w wydaniu o godzinie 16.30 (od 06:37 min), a następnie 21.30 (od 08:22 min) z dnia 18 października b.r.

Najważniejsze informacje z uroczystości zebrał:

Jan Kuliga – Sekretarz Gminy

foto: Grzegorz Rzepiszczak Orawa.tv

Post Scriptum.

Podczas spotkania Jan Gluc, przewodniczący Rady Miasta Zakopane, nawiązał do słynnej pieśni „Hej Bystro Woda” i zaapelował o dopisanie słów, w których zażegnany zostanie spór orawsko-podhalański, który ma miejsce we wspomnianej przyśpiewce.

Słyszac te słowa, podjął się niezwłocznie tego zadania niezawodny Jan Machajda - strażak - śpiewak z Przywarówki, aby raz na zawsze zażegnać ten konflikt. Zaraz na drugi dzień przyniósł ręcznie spisany swój tekst. Oto on:

*Hej bystro woda, bystro wodzicka
Pytało dziywce o Janicka
Hej wyirsku ciemny, wyirsku zielony
Ka mój Janicek umilony?*

*Hej Ty Janicku, hej Ty zbójnicku
Mój Ty nojlepszy kochanecku
Serdusko moje na Ciebie ceko
Wracoj nojwarciej, a nie zwlekoj*

*Mineło lato, zblizo sie zima
Ciebie Janicku dalij ni ma
Zostow barany, zostow owiecki
Wracoj do swojej kochanecki*

(redakcja)

PODJĘTE UCHWAŁY RADY GMINY LIPNICA WIELKA

LIPIEC			
208	XXXI/208/2021	23.07.2021	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na 2021 rok
WRZESIEŃ			
209	XXXII/209/2021	30.09.2021	Wyrażenie zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu lokalu użytkowego w budynku gminnym w Lipnicy Wielkiej na czas oznaczony do 3 lat, z dotychczasowym najemcą w trybie bezprzetargowym
210	XXXII/210/2021	30.09.2021	Ustanowienie pomnika przyrody
211	XXXII/211/2021	30.09.2021	Uchwalenie uchwały NR XI/67/2019 Rady Gminy Lipnica Wielka z dnia 29 sierpnia 2019 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lipnica Wielka w zakresie dotyczącym obszaru wsi Kiczory
206	XXXII/212/2021	30.09.2021	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na rok 2021
PAŹDZIERNIK			
206	XXXIII/213/2021	29.10.2021	Określenie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości stanowiących własność Gminy Lipnica Wielka oraz ich wydzierżawienia lub wynajmowania na okres dłuższy niż 3 lata niewchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy
206	XXXIII/214/2021	29.10.2021	Wyrażenie zgody na nabycie przez Gminę Lipnica Wielka w drodze nieodpłatnego przekazania na cele publiczne własności nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, administrowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Oddział Terenowy w Krakowie

oprac. A. P.

II SESJA GMINNEJ RADY SENIORÓW

W dniu 25 listopada b.r. odbyła się II Sesja Gminnej Rady Seniorów w Lipnicy Wielkiej. Po przyjęciu porządku obrad i zatwierdzeniu protokołu z pierwszego spotkania, Wójt Gminy Lipnica Wielka przedstawił informacje z podjętych zadań i prac w okresie od ostatniej sesji Gminnej Rady Seniorów. W dalszej części dr Paweł Sobociński z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lipnicy Wielkiej przedstawił podstawowe informacje dotyczące świadczonych usług przez lipnicki Ośrodek Zdrowia (w tym działania związane z zapobieganiem pandemii COVID-19). Kolejno p. Grażyna Lach - kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawiła informacje o realizowanych projektach dla osób w wieku senioralnym i dla osób niepełnosprawnych. W końcowej części Wójt Gminy przedstawił główne założenia projektu budżetu na rok 2022. – informacja Wójta Gminy Lipnica Wielka. Spotkanie zakończono poczęstunkiem związanym z podsumowaniem działań prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej dla osób w wieku senioralnym.

Jan Kuliga – Sekretarz
Gminy Lipnica Wielka

SOŁECKIE WYBORY UZUPEŁNIAJĄCE W SKOCZYKACH

W sołectwie Lipnica Wielka-Skoczkyki odbyły się wybory uzupełniające na stanowisko Sołtysa. W związku z organizacją wyborów uzupełniających Wójt Gminy wydał kilka zarządzeń organizacyjno-porządkowych regulujących te wybory. W wyznaczonym terminie zgłaszania kandydatów zgłosiła się jedna osoba. W dniu 12 grudnia b.r. odbyły się wybory. W głosowaniu mogli wziąć udział wszyscy dorośli mieszkańcy z obwodu sołectwa Skoczkyki, tj. mieszkający pod numerami domów od 730 do 956. W głosowaniu wzięło udział 131 osób, a Sołtysem sołectwa Skoczkyki wybrany został Pan Eugeniusz Węgrzyn. Gratulujemy Panu Sołtysowi i życzymy wszystkiego najlepszego w realizacji podjętych obowiązków!

Jan Kuliga – Sekretarz
Gminy Lipnica Wielka

BIEŻĄCE INWESTYCJE

DROGI

Przy współudziale środków z budżetu województwa małopolskiego wykonano cztery drogi prowadzące do gruntów rolnych:

Droga na działka nr ewid. 3036 w Przywarówce – wykonano nawierzchnię asfaltową o szer. 3,0 m dł.155 m,

Droga działka nr ewid. 8723 w Centrum – wykonano nawierzchnię asfaltową, o szer. 3,5 m dł.174 m oraz obustronne pobocza o szer. 0,30 m,

Droga działka nr ewid. 17010 w Murowanicy – wykonano nawierzchnię asfaltową o szer. 3,0 m dł. 160 m,

Droga „Lipnica Wielka-Kiczory do oczyszczalni” wykonano nawierzchnię tłuczniową o szer. 5,0 m dł. 448 mb.

Całkowity koszt inwestycji: 395 822,84 zł.

Dofinansowanie z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych:150 000,00 zł.

Środki budżetu Gminy Lipnica Wielka 245 822,84 zł.

PRZEBUDOWA DROGI W KICZORACH

Firma TS BUD Tomasz Stachulak zakończyła przebudowę 995 metrów drogi gminnej K362474 w miejscowości Kiczory. W ramach dofinansowania wykonano: chodnik; kanalizację deszczową; kanał technologiczny; przebudowane zostały jezdnie,

pobocza i rowy.

Wartość całkowita zadania: 1 842 510,71 zł.

Wartość dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 1 102 391,00 zł.

Środki budżetu Gminy Lipnica Wielka 740 119,71 zł.

PLAC SPORTOWO-REKREACYJNY W SKOCZYKACH

Niebawem społeczność szkolna i mieszkańcy szczególnie Skoczyków będą mogli korzystać przy Szkole Podstawowej nr 3 z placu sportowo-rekreacyjnego. W ramach dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego firma BRUKER Tomasz Smreczak wykonuje m.in. podbudowę, roboty ziemne bezpieczną nawierzchnię syntetyczną poliuretanową, duży zestaw zabawowy, huśtawkę wagową, drabinkę, tablicę edukacyjną-labirynt, huśtawkę podwójną, bujak motor i twister.

Wartość całkowita zadania: 308 914,50 zł.

Wartość dofinansowania w ramach Małopolskiej Infrastruktury Rekreacyjno Sportowej: 105 870,00 zł.

Środki budżetu Gminy Lipnica Wielka 203 044,50 zł

ODKRYWAJ Z NAMI ORAWĘ

W ramach mikroprojektu „Odkrywaj z nami Orawę” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Program Interreg V-A Polska – Słowacja 2014-2020

wykonano m.in remont istniejącej studni przy źródle Piotra Borowego i kapliczki oraz utwardzono ciągi piesze na polanie gdzie odbywa się Święto Pasterskie. Ponadto uzupełnieniem tych robót jest stworzona gra terenowa -quest, który wiedzie śladami Apostoła Orawy. Zachęcamy Państwa do przejścia trasą questu, uzupełnienia hasła i odnalezienia skarbu. Ulotki questu są dostępne w Urzędzie Gminy, Gminnej Bibliotece i Gminnym Centrum Kultury.

oprac. Estera Możdżeń

DZIAŁANIA GMINY W SFERZE OCHRONY POWIETRZA

1. Stacjonuje u nas ekodoradca, który wesprze Państwa na każdym etapie składania wniosku o dofinansowanie w ramach programu „Czyste Powietrze”, u którego można uzyskać wsparcie na wymianę m.in. pieca, instalacji c.o. / c.w.u., a także na docieplenie domu czy wymianę okien w domu.

2. W tutejszym urzędzie można złożyć deklarację do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), tj. ankietę, w której każdy z nas ma obowiązek poinformować GUNB m.in. o rodzaju zamontowanego źródła ogrzewania. Zadanie to należy wypełnić do końca czerwca 2022 r.
3. Stosując się do zapisów Programu Ochrony Powietrza dla woj. małopolskiego, trwają aktualnie kontrole palenisk w naszej Gminie – po dotychczasowych kontrolach możemy stwierdzić (oczywiście nie zapesząc), że większość skontrolowanych budynków ma zamontowane dobrej jakości i ekologiczne źródła ogrzewania – co oczywiście niezmiernie nas cieszy.

oprac. Agata Michalak

GMINNY DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ POŁĄCZONY Z DNIEM ŚW. JANA KANTEGO

W dniu 20.10.2021 r. w Gminie Lipnica Wielka obchodziliśmy Dzień Edukacji Narodowej połączony z dniem Św. Jana Kantego – patronem profesorów, studentów i młodzieży oraz szkół katolickich.

Uroczystość rozpoczęła się mszą św. w Kościele pw. Św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej o godzinie 18:00. Po mszy świętej zaproszeni goście udali się do Domu Ludowego na program artystyczny połączony z wręczeniem Nagrody Wójta Gminy Lipnica Wielka oraz Nagrody Dyrektora Szkoły.

Uroczyste spotkanie rozpoczęło się od powitania zaproszonych gości, w tym Wójta Gminy Lipnica Wielka Pana Mateusza Lichosyta, proboszcza parafii pw. Św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej Jerzego Bargiela wraz z księżmi wikariuszami, Przewodniczącego Rady Gminy Pana Andrzeja Karkoszki, z-cy Wójta Gminy Lipnica Wielka Pana Jakuba Dyrca, Sekretarza Gminy Pana Jana Kuligi, Przedstawiciela ZNP Pani Marii Hrustek, dyrektora Centrum Usług Wspólnych w Lipnicy Wielkiej Pani Marzeny Michalak oraz dyrektorów z poszczególnych szkół w Gminie Lipnica Wielka wraz z gronem pedagogicznym oraz pracownikami

obsługi. Na uroczystość przybyli również emerytowani nauczyciele z naszych szkół oraz pracownicy administracji.

Na scenie mogliśmy podziwiać młodzież z Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej, która pod kierunkiem Pani Aliny Kubackiej oraz Pani Jolanty Kuligi przedstawiła nam spektakl skła-

dający się dwóch części: klasycznej i nowożytnej. Pierwsza odsłona to opracowany tekst na podstawie dzieła Sofoklesa „Antygona”, natomiast druga została napisana na potrzeby kółka teatralnego z zaczerpniętej informacji i nosi tytuł „Antygona nieugięta”. Młodzież z Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej wykazała się niesamowitymi zdolnościami aktorskimi, a spektakl został nagrodzony aplauzem na stojąco przez zaproszonych gości.

Wójt Gminy Pan Mateusz Lichosyt złożył serdeczne życzenia i podziękowania dyrektorom, nauczycielom, pracownikom obsługi i administracji za trud włożony w wychowanie młodego pokolenia oraz za pracę na rzecz szkoły. Zwrócił uwagę na ważną rolę, jaką odgrywają nauczyciele w procesie wychowania dzieci i młodzieży. Ponadto życzenia i podziękowania złożyli Przewodniczący Rady Gminy Lipnica Wielka Pan Andrzej Karkoszka, Przedstawiciel ZNP Pani Maria Hrustek

oraz dyrektor CUW Pani Marzena Michalak.

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej zostały przyznane nagrody dla nauczycieli, którzy w ostatnim roku szkolnym odznaczyli się wyróżniającą pracą dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą. Wśród tegorocznych laureatów byli pedagodzy, którzy przede wszystkim rozwijali uzdolnienia swoich uczniów oraz uczyli ich wrażliwości i otwartości. Łącznie nagrody zostały wręczone dla 19 nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych

przez gminę Lipnica Wielka.

Kolejnym akcentem było wręczenie aktów nadania stopnia awansu zawodowego trzem nauczycielkom tj. Pani Barbarze Bodzioch, Pani Anecie Lach oraz Pani Katarzynie Pawlak, które są zatrudnione w Szkole Podstawowej nr 3 im. Św. Stanisława Kostki i otrzymały stopień nauczyciela mianowanego oraz złożyły ślubowanie.

Na uroczystości podziękowano również osobom, które w tym roku kalendaryzowym obchodzą jubileusz swojej pracy zawodowej,

życząc im jednocześnie pomysłowości na kolejne lata pracy.

Spotkanie w gronie pracowników szkół i placówek oświatowych oraz władz lokalnych, sprzyjało wymianie poglądów, skłoniło do refleksji pedagogicznej, podsumowało wspaniałe dokonania nauczycieli pracy dydaktycznej, opiekuńczej i wychowawczej.

Tekst: Marzena Michalak

Zdjęcia: Grzegorz Rzepiszczak

„DRZEWKO OWOCOWE OD EMILA MIKI” — GMINNA AKCJA ZBIÓRKI BATERII

Z okazji 80. rocznicy śmierci Emila Miki, wielkiego społecznika i patrioty oraz prekursora sadownictwa na Orawie zorganizowaliśmy akcję „Drzewko owocowe od Emila Miki”. Głównym jej celem było uczczenie osoby Emila Miki, promocja sadownictwa oraz kształtowanie świadomości ekologicznej.

Finał tej akcji nastąpił we wtorek 19.10.2021 r. Każdy, kto złożył baterie otrzymał drzewka owocowe: wiśnie lub śliwy. Akcja „Drzewko owocowe od Emila Miki” cieszyła się dużą popularnością wśród mieszkańców naszej gminy. Uczestniczyło w niej około 200 osób i już w pierwszym dniu wydano wszystkie drzewka. Przedsięwzięcie to było bardzo ciekawym i pożytecznym upamiętnieniem naszego wielkiego lipniczanina Emila Miki.

(Rob)

Z KSIĘGOZBIORU KS. WŁADYSŁAWA PILARCZYKA „STYL ORAWSKI” W FOLKLORZE MUZYCZNYM

Fragment pracy Adolfa Chybińskiego „Pieśni ludu polskiego na Orawie” - powstała w latach 1939-1945, a opublikowana w drugim wydaniu „Pieśni” Emila w 1957 roku nakładem Polskiego Wydawnictwa Muzycznego, otwierając nową serię wydawniczą z zakresu polskiej muzyki ludowej: „Materiały do Polskiej Muzyki Ludowej”.

„Styl orawski” w folklorze muzycznym nie powstał rzecz jasna, z chwilą gdy powstały na Górnjej Orawie wsie, których melodie stanowią podstawę niniejszej pracy. Nic był on zatem gotowy w II połowie XVI wieku, ponieważ składniki tego stylu nie istniały wówczas jako całość jednolita. Składniki te przenikały się z wolna, lecz stale: jedne uzyskiwały przewagę nad innymi, drugie zaś traciły na sile i zanikały, trzecie wreszcie, pojawiały się sporadycznie, nie wchodząc w skład stałych cech tego stylu, jako nalot dający się łatwo rozpoznać, ponieważ nie posiada cech wspólnych z przeważającą ilością melodii. Przypuścić należy, że obecny styl orawski skryształizował się mniej więcej na przełomie XVII i XVIII wieku, gdy społeczne stosunki na Górnjej Orawie nabrały charakteru względnej stabilizacji. Brak większych miast w pobliżu Górnjej Orawy przyczynił się do konserwacji ówczesnego stylu, mimo że przez Orawę prowadziła od wieków droga z Małopolski na Węgry. Niewątpliwie i na Orawie Górnjej można by wskazać na pewne okolice, w których zaznaczyła się większa zachowawczość stylu w porównaniu z innymi okolicami tej ziemi, jak to zaznacza np. B. Treter w odniesieniu do budownictwa orawskiego, które w Zubrzycy Górnjej „zachowało się w swej nieskażonej jeszcze formie w porównaniu z południowymi okolicami Górnjej Orawy, jednakże ta zachowawczość cechuje całą muzykę ludową (wokalną przynajmniej) tej leżącej na uboczu ziemi u stóp Babiej Góry i Pilska.

BIERZMOWANIE W PARAFII ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ W LIPNICY WIELKIEJ MUROWANICY

25 września 2021 roku w parafii św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej Murowanicy z rąk Jego Ekscelencji księdza Biskupa Janusza Mastalskiego Sakrament Bierzmowania przyjął 38 kandydatów. Było to pierwsze przybycie ks. Biskupa do naszej parafii od kiedy został biskupem pomocniczym Archidiecezji Krakowskiej. Pamiętajmy w naszych modlitwach o tych, którzy przyjęli sakrament bierzmowania. Niech dary Ducha św., które otrzymali prowadzą ich do dojrzałego życia wiary, odkrywania i pójścia za głosem powołania jakim ich Bóg obdarzył.

Ks. Andrzej Pawlak, proboszcz.

Foto: Foto-Ana

O SIOSTRZE LINUSIE – ANIELI TRZEBUNI WSPOMNIENIE

Dnia 9 lutego 2021 r. w Rząsce zmarła siostra Linusa - Aniela Trzebunia. Przeżyła 97 lat, w Zgromadzeniu Sióstr Albertynek 72 lata. S. Linusa w czasie swojego życia zakonnego, tj. 50 lat z krótką przerwą pełniła służbę w Lipnicy Wielkiej. W roku 2018 ciężko zachorowała i została przewieziona do Rząski, gdzie przebywała do dnia swojej śmierci. Spoczywa na cmentarzu Kraków – Batowice. Siostra bardzo mocno wpisała się w społeczność Lipnicy Wielkiej, wiele osób ją pamięta i wspomina z wielką wdzięcznością.

Aniela Trzebunia urodziła się 04 listopada 1924 roku w Białym Dunajcu. Jej rodzicami byli Franciszek i Maria. Szkołę Podstawową ukończyła w Białym Dunajcu. W 1949 roku wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Albertynek w Krakowie przy ul. Woronicza. Od 1953 r. pracowała w różnych Państwowych Domach Pomocy Społecznej w charakterze pielęgniarki przyuczonej. Do Lipnicy Wielkiej siostra Linusa przyjechała 9 grudnia 1960 roku i przez okres pięciu lat pracowała jako katecheta. W roku 1965 zdała kurs pielęgniarski podchodząc do egzaminu państwowego. Następnie w 1969 roku ukończyła Liceum Ogólnokształcące w Krakowie zdając egzamin dojrzałości. Po raz drugi s. Linusa przybyła do Lipnicy Wielkiej 14 sierpnia 1973 r. i pracowała jako pielęgniarka w Ośrodku Zdrowia.

9 czerwca 2002 r. w kościele św. Łukasza Ewangelisty, w Lipnicy Wielkiej siostra Linusa obchodziła Jubileusz 50 lecia ślubów zakonnych. Za swoją służbę dziękowała Panu Bogu w słowach:

Z sercem pełnym wdzięczności dziękuję najpierw Panu Bogu, że dane mi było przeżyć radosne, budujące i podniosłe chwile uroczystości Jubileuszu tak bogato i pięknie przygotowanej przez parafian. Niezwykle serdecznie dziękuję Przewielebnemu Księdzu Proboszczowi, Kanonikowi Bolesławowi Kołaczowi i księżom katechetom ks. Andrzejowi i ks. Mirosławowi oraz siostram – za modlitwę i trud włożony w tę uroczystość.

Pragnę podziękować dzieciom, młodzieży, ministrantom, Panu doktorowi Janowi Grygierczykowi i Przewodniczącemu Rady Gminy Panu Emilowi Kowalczykowi za życziwe słowa i kwiaty. Szczególnie też dziękuję Strażackiej Orkiestrze

Dętej i muzykantom lipnicko - kiczorskim, którzy tak pięknie uświetnili ten dzień. Bardzo dziękuję całej wspólnotcie parafialnej w Lipnicy Wielkiej za modlitwę i okazaną mi życzliwość, dobroć i modlitewne wsparcie. Przyjmijcie moje serdeczne „Bóg zapłać”, by nasza wspólna modlitwa dziękczynna była uwielbieniem Boga na całą wieczność.

Wdzięczna siostra Linusa

Chodziła też do chorych, do domów aby wykonać drobne zabiegi czy zastrzyki. W domu angażowała się w pomoc w kaplicy, w ogrodzie, lubiła też haftować i szyć.

W Zgromadzeniu była też Jej rodzona siostra s. Lucyna - Helena Trzebunia, która zmarła 06.01.1998 r. W ostatnich latach życia swojej siostry s. Lucyny, były razem na placówce w Lipni-

Wspomnienia:

Najwięcej wspomnień mają siostry, które przebywały z s. Linusą w Lipnicy Wielkiej, gdzie była najdłużej.

Zapisała się tam jako Siostra cicha, uczynna i dobra. Pracowała wiele lat w Ośrodku Zdrowia w Lipnicy, lekarz z którym współpracowała bardzo ją cenił, spełniała zadania pielęgniarki w gabinecie zabiegowym. Nawet w nocy gdy zachodziła taka potrzeba lekarz dzwonił po pomoc do s. Linusy, aby w czasie zabiegu asystowała i pomagała mu.

cy Wielkiej. Siostra Linusa i siostra Lucyna były bardzo żyte ze sobą. Gdy s. Lucyna ciężko zachorowała, dostała nagłego udaru, s. Linusa pojechała z nią do szpitala i stanowczo powiedziała, że nie ruszy się ze szpitala dopóki siostra stąd nie wyjdzie, żywa czy umarła. I cały miesiąc dzień i noc była przy niej w szpitalu, troszczyła się o nią, pielęgnowała, towarzyszyła. Siostry ze wspólnoty na parę nocy wymieniły ją w tym czuwaniu, jednak większość czasu to ona spędziła w szpitalu. Po miesiącu stan zdrowia

s. Lucyny zaczął się poprawiać, nawet wróciła jeszcze do wspólnoty w Lipnicy. W tej posłudze chorej siostrze s. Linusa wykazała duże zaparcie, ofiarność oraz determinację.

s. Renata

Jedna z naszych Sióstr, która została posłana do Lipnicy, żeby zastąpić s. Linusę wspomniła, że kiedy przyjechała, to s. Linusa już od siedemnastu lat pracowała jako pielęgniarka zabiegowa. W Ośrodku Zdrowia prowadziła też aptekę, by ułatwić mieszkańcom Lipnicy dostęp do leków.

Po przejściu na emeryturę zaangażowała się bardziej – czasowo – w życie wspólnoty zakonnej. W kościele za zgodą proboszcza miała na bocznym ołtarzu skarbonkę na cele misyjne. Parafianie składali ofiary, a siostra wspomagała różne placówki misyjne, za co otrzymywała podziękowania i bardzo się tą posługą cieszyła...

Ceniła sobie Eucharystię, w niedzielę, po rannej Mszy św. zostawała na modlitwie i na drugiej Mszy św., a czasem w dni powszednie również. Przez dłuższy czas pełniła obowiązki zastępczyni przełożonej i bardzo starała się, by w wyznaczone godziny modlitw cała wspólnota była razem. O 15.00 prowadziła Koronkę do Bożego Miłosierdzia. Była siostrą bardzo troskliwą, uczynną i życzliwą, taktowną. Jesienią, gdy jeszcze były ciepłe dni jeździła na kilka tygodni, na Prądnik do Domu Generalnego, by każdego dnia nawiedzić grób swojej rodzzonej siostry s. Lucyny...z którą była bardzo zżyta, którą w chorobie osobiście pielęgnowała, do której pragnęła po śmierci dołączyć.

Kiedy na co dzień jesteśmy – nawet z Bliskimi, nie zawsze zauważamy ich całe wewnętrzne piękno... Teraz mamy szansę, by to choć w małej części doświadczyć.

Kochana S. Linuso! Tyle pięknych świadectw słyszymy po śmierci, ale najważniejsze jest teraz Twoje spotkanie z Chrystusem, Odkupicielem i Twoim Oblubieńcem. Niech Siostry codzienna odpowiedź: „Na wieki wieków” spełnia się już od teraz w Królestwie Bożym. Odpoczywaj w pokoju i Jego miłującej Obecności”.

s. prow. Kamila

Materiały do artykułu zostały udostępnione przez s. Renatę ze Zgromadzenia Sióstr Albertynek, Prowincja Krakowska w Rzęsce i siostrę Maksymilianę przełożoną Domu Zakonnego w Lipnicy Wielkiej.

oprac. S. Kucek

SPOTKANIE AUTORSKIE Z AGATĄ PUŚCIKOWSKĄ ORAZ KONCERT PROMUJĄCY PROJEKT BIEŁASO

W dniu 30 września 2021 roku w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej miało miejsce niezwykle spotkanie autorskie z Agatą Puścikowską z okazji wydania książki „Waleczne z gór”, w której jeden z rozdziałów jest poświęcony Józefinie Machay-Mikowej. Spotkanie w formie kameralnej rozmowy poprowadzili: Robert Kowalczyk oraz Dominika Wachalowicz – Kiersztyn i Łukasz Klozyk.

Agata Puścikowska. Dziennikarka prasowa, radiowa i telewizyjna, autorka książek: „Wielokuchnia”, „Siostra na krawędzi. O pasjach silniejszych niż narkotyk rozmawiają s. Jolanta Glapka i Agata Puścikowska”, „Z mojego okna”, „Wojenne siostry. Niezwykłe historie bohaterkich kobiet”, „Siostry z powstania. Nieznane historie kobiet walczących o Warszawę”, „Waleczne z gór. Nieznane historie bohaterkich kobiet”, „Życia Rysy. Reportaż o ludziach niezwykłych”. Prywatnie żona Piotra oraz mama 5 dzieci. Miłośniczka gór i muzyki Chopina. Społecznie zajmuje działalnością pro-life, pracuje z kobietami przed

decyzją o aborcji oraz żałujących dokonanej aborcji.

Pod opisem jednej z książek znajdujemy niezwykle opis autorki, który chyba oddaje wszystko co można o niej opowiedzieć: *Drogi Czytelniku, muszę Cię ostrzec. Bierzesz do rąk książkę, którą napisała osoba opętana. Nie, nie przez siły*

nieczyste ani przez chorobę umysłową. Agata jest opętana lubieniem ludzi. Nie przepuszcza swoich bohaterów przez reporterską wyżymaczkę, nie wysysa z nich duszy, by ich historię wyprodukować, wydrukować, a potem zapomnieć. Agata swoich bohaterów kocha. [...] Każde życie to historia na co najmniej jedną książkę. Odpowiedz sobie szczerze, Drogi Czytelniku, ile takich książek

przeczytałeś? Teraz masz okazję nadrobić zaległości. Maciej Gajek

W drugiej części wieczoru wysłuchaliśmy koncertu promującego projekt Bielaso ♡-Ora#Wa Power, który tworzą: Darek Budkiewicz – wszechstronny, utalentowany muzyk i kompozytor, basista z ogromnym doświadczeniem scenicznym, znany ze współpracy z takimi zespołami jak De Press, Armia i Trupia Czaszka oraz nasza lokalna Karolina Kowalczyk – wokalistka, etnolog badająca tradycyjną kulturę ludową, traktując ją jako drogowskaz we własnym życiu, rozkochana w muzyce tradycyjnej. Postanowili oni opracować materiał audio z utworami zainspirowanymi przede wszystkim dawnym światem i kulturą ludową oraz życiem Józefiny

Machay-Mikowej, walczącej o polskość Orawy, zamordowanej przez gestapo zastrzykiem fenolu oraz jej męża Emila, który zginął w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu.

Koncert dofinansowano w ramach projektu Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie „Mikowie - Święci dnia codziennego” w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie kultury w 2021 roku pn. „Mecenatek Małopolski - II edycja”.

Po spotkaniu każdy z uczestników miał możliwość nabycia egzemplarzy książek z osobistą dedykacją autorki. To był piękny, wartościowy i klimatyczny wieczór.

Organizatorami spotkania byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosy, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej, Stowarzyszenie Rozwoju Orawy oraz Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie.

źródło: www.lipnicawielka.pl
 fot. Grzegorz Rzepiszczak Orawa.tv

PRODUKCJA „KOCHANA POLSKO, TO DLA CIEBIE!” – ORAWSKY ŚWIĘCI DNIA CODZIENNEGO – JÓZEFINA I EMIL MIKA

Mamy za sobą kolejne dni zdjęciowe do filmu pt. „Kochana Polsko, to dla Ciebie!” w ramach Projektu z Programu FILMOTĘKA MAŁOPOLSKA – Edycja 2021, którego beneficjentem jest Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, opowiadającego o życiu wyjątkowego małżeństwa – Józefiny i Emila Mików. Pracowaliśmy ciężko w dniach 4.10-6.10.2021 r.

Reżyserem filmu jest Pani Inka Bogucka, zaś autorami scenariusza Inka Bogucka, Karolina Kowalczyk, Robert Kowalczyk.

Tym razem zdjęcia miały miejsce w Lipnicy Wielkiej (m.in. w Domu Ludowym i w Kościele pw. św. Łukasza), Muzeum Orawski Park Etnograficzny (za gościnność tej instytucji serdecznie dziękujemy), w Krakowie oraz ku naszej wielkiej radości w Archidiecezji Łódzkiej (dziękujemy serdecznie ks. Janowi Karłakowi za pomoc).

To już ostatnie dni zdjęciowe w ramach tej produkcji. Całość projektu zakończyła się w połowie listopada 2021 roku.

(K.K.)

foto: Grzegorz Rzepiszczak
 i Magdalena Smreczak

WYNIKI KONKURSU NA „NAJPIĘKNIEJSZEGO ANIOŁKA”

W dniu 22.11.2021 r. w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej Komisja w składzie:

Magdalena Kostrzewa – Smreczak

Karolina Kowalczyk

Stanisława Kucek

dokonała oceny Aniołków, które zostały wykonane przez dzieci z Parafii św. Łukasza Ewangelisty z Lipnicy Wielkiej na Konkurs na „Najpiękniejszego Aniołka”.

I Miejsce

Andrzej Dunaj

Filip Bandyk

Kamila Kramarz

Kamil Ziemia

II Miejsce

Andrzej Dunaj

Martyna Wontorczyk

Jakub Lichosyt

Maciej Lichosyt

Weronika Fitak

Maja Biszczak

Zuzanna Lichosyt

III Miejsce

Antonina Kidoń

Faustyna Węgrzyn

Magdalena Owsiak

Oliwier Joniak

Izabela Dunaj

Paweł Dunaj

Kamil Żurek

Michalina Lichosyt

Lena Lichosyt

Zuzanna Owsiak

Paweł Dunaj

Magdalena Żurek

Aniołki zostały wystawione w Kościele pw. Św. Łukasza w Lipnicy Wielkiej. Dochód z nich zostanie przeznaczony na Ośrodek „Barka” w Jabłonce.

Komisja wyraża ogromne zadowolenie z oryginalnych pomysłów oraz użycia różnorodnych materiałów dzięki którym powstały przesłiczne Aniołki.

Wszystkim uczestnikom gratulujemy pomysłów oraz talentu. Dla wszystkich laureatów konkursu przewidziano nagrody rzeczowe ufundowane przez Gminne Centrum Kultury.

Organizatorzy: Parafia pw. św. Łukasza Ewangelisty, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej.

tekst i foto: E.M.

WIRTUALNA WYSTAWA: „DZIEDZICTWO TRADYCYJNEJ KULTURY PASTERSKIEJ W POLSKICH KARPATACH”

Z przyjemnością zapraszamy do obejrzenia nowej wirtualnej wystawy online pt.: „Dziedzictwo tradycyjnej kultury pasterskiej w polskich Karpatach”. Bezpłatny dostęp do wystawy: <https://www.fundacjapd.pl/118>

Prezentuje ona wybrane konteksty związane z dziedzictwem pasterskim na terenie polskich Karpat, łącząc fotografie z oryginalnymi tekstami. Materiał w tej formie jest po raz pierwszy prezentowany szerszej publiczności.

Wystawa dzieli się na pięć części: „Krajobraz kulturowy”, „Początek i koniec sezonu”, „Dzień na szalasie”, „Pasterze”, „Współczesne konteksty”. Odczytuje i popularyzuje zanikający świat kultury pasterskiej, jego dziedzictwo, wskazuje też przemiany dokonujące się w nim obecnie. Przedstawiany materiał pochodzi z różnych regionów polskich Karpat i z wielu szalasów. Organizowana wystawa online prezentuje łącznie 60 ilustracji, a każdej z nich towarzyszy obszerna narracja dotycząca różnych aspektów tego dziedzictwa. Teksty zawierają informacje pochodzące z rozmów i obserwacji życia współczesnych pasterzy.

Organizację wystawy dofinansowano ze środków Mini-

stra Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu „Kultura ludowa i tradycyjna 2021”. Wirtualna wystawa została przygotowana przez Fundację Przestrzenie Dziedzictwa przy udziale współorganizatorów: Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem, Muzeum Beskidzkiego im. A. Podzorskiego w Wiśle, Gminnego Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej oraz Orawskiej Biblioteki Publicznej w Jabłonce.

www.lipnicawielka.pl

MAŁA KSIĄŻKA - WIELKI CZŁOWIEK

- EDYCJA DRUGA

Bardzo serdecznie zapraszamy szanownych rodziców wraz z dziećmi do wzięcia udziału w drugiej, gminnej edycji akcji czytelniczej pn. MAŁA KSIĄŻKA - WIELKI CZŁOWIEK, której to pomysłodawcą jest Instytut Książki w Krakowie. Akcja ta jest adresowana do rodziców dzieci urodzonych w latach od 2014-2017 roku. Wzorem ubiegłego roku dzieci otrzymają wyprawki czytelnicze na które składają się: książka „Pierwsza czytanka dla przedszkolaka” i broszura „Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki” z przeznaczeniem dla rodziców.

Po zgłoszeniu się do biblioteki dziecko otrzymuje również Kartę Małego Czytelnika na którą zbiera naklejki. Pozostałe szczegóły akcji przedstawiamy zainteresowanym na miejscu.

Zapraszamy również dzieci, które uczestniczyły w pierwszej edycji akcji czytelniczej do naszej biblioteki celem skompletowania naklejek na Kartach Małego Czytelnika oraz odbiór dyplomu. Gorąco zapraszamy do udziału w projekcie, bo miłość do książek to prezent na całe życie!

S.K.

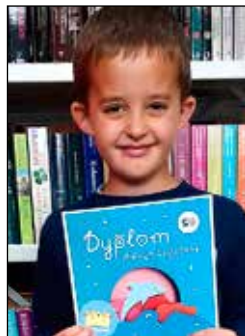
Filip Białoń

Aleksandra Grzesik

Gabriela Kurek

Bartłomiej Łowas

Amelia Malec

Patrycja i Alicja Neupauer

Daria Matuła

Magdalena Owsiak

Michał Płonka

Michał i Zuzanna Sechura

Aneta Sklarczyk

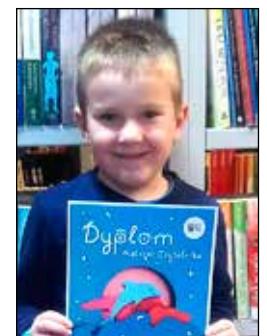
Nikola Ślęzak

Anna Świdroń

Antonina Wojdyła

Filip Zelek

BIBLIOTEKA
NARODOWA

NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

DOFINANSOWANIE DLA GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej otrzymała dofinansowanie ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025. W ramach projektu zdefiniowany jest Priorytet 1 „Poprawa oferty bibliotek publicznych”, Kierunek Interwencji 1.1 „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”. Zakupu nowości wydawniczych dokonano na podstawie umowy nr Z-I.07210.0901.2021 pomiędzy Biblioteką Narodową w Warszawie, a Gminną Biblioteką Publiczną w Lipnicy Wielkiej, dotyczącej dofinansowania zadania w ramach Programu Wieloletniego „Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków – Priorytet 1, Kierunek Interwencji 1.1 w ramach NPRCz 2.0”.

Głównym celem Priorytetu, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa w latach 2021-2025, jest zwiększenie atrakcyjności oferty bibliotek publicznych poprzez zwiększenie udziału nowości wydawniczych w zbiorach bibliotek.

Dzięki dotacji w wysokości 8.800,00 zł nasza biblioteka w okresie od 14 października do 30 listopada 2021 roku wzbogaciła swoje zbiory o nowe wydawnictwa. Mamy nadzieję, że każdy znajdzie w nowych zbiorach coś interesującego dla siebie. Zapraszamy do odwiedzenia naszej placówki i ciekawej lektury!

S.K.

JAK ZACHĘCIĆ DZIECKO DO CZYTANIA

Każdy rodzic pragnie, aby jego dziecko było szczęśliwe. Oczywiście różne to szczęście precyzuje i różne drogi wybiera do jego osiągnięcia. W tych wizjach, jak wskazują doświadczenia i opracowania naukowe, szczęście dziecku dają: miłość i uważność oraz czas podarowany przez rodziców.

Lilian G. Katz, współczesna uczona badająca potrzeby rozwojowe dzieci, twierdzi, że zaspokojenie potrzeby poczucia bezpieczeństwa jest priorytetowe. Tłumaczy je jako doświadczenie więzi płynącej z przekonania, że jest się kochanym, chcianym, ważnym. Nie chodzi jedynie o ciepło i serdeczność, jakimi obdarzają dziecko rodzice czy opiekunowie. Poczucie bezpieczeństwa daje dzieciom pewność, że innych naprawdę obchodzi to, co robią bądź czego nie robią. Bierze się ono z ufności, że relacje z rodzicami są oparte na ich prawdziwym zaangażowaniu i na szczerości.

Jak realnie tworzyć okazje do budowania bliskich relacji? Jak postępować, by dziecko czuło się bezwarunkowo kochane, zaopiekowane przez rodziców, bezpieczne nawet wówczas, gdy przekroczy wyznaczone granice, złamie zasady? Na pewno nie chodzi o bezstresowe wychowanie, ale o takie relacje, w których szanując godność i wolność dziecka, stwarzamy optymalne warunki do tego, aby przekazać mu wartości, ustalić granice, uświadomić konsekwencje.

Prawdziwe więzi można budować wówczas, gdy rodzic znajduje czas na to, aby dziecko miało go na wyłączność. Odcina się myślami od spraw dorosłych, a telefon, telewizor, tablet zostawia za drzwiami, i jest tylko do dyspozycji dziecka. Przytula, słucha, opowiada, czyta, obserwuje, widzi i nazywa dobro w dziecku.

Nieocenioną pomocą w satysfakcjonującym byciu z dzieckiem są książki. Wspólne ich oglądanie, komentowanie, a potem czytanie, kojarzone przez dziecko z najlepszym czasem – takim, w którym rodzic jest na wyłączność – może stać się wspaniałym wsparciem dziecka w jego drodze do mądrego i dobrego życia.

Wówczas, bez przymusu, stopniowo można wprowadzać w codzienność dziecka rytuał obcowania z książkami, którego efekty będą kiedyś widoczne w osiągnięciach szkolnych i sukcesach w dorosłym życiu.

Małgorzata Małyska

„LITERATURA W KADRZE” – WYSTAWA PLENEROWA

Serdecznie zapraszamy na wystawę plenerową „Literatura w kadrze”. Wystawa jest pokłosiem warsztatów fotograficznych. Fotografie są inspirowane książką, literaturą o Orawie. Wystawa prezentowana jest przed Domem Ludowym, a została opracowana w ramach projektu „Orawskie inspiracje” z programu „Partnerstwo dla książki” realizowanego przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Lipnicy Wielkiej.

Autor wystawy i fotografii: Grzegorz Rzepiszczak

IDENTYFIKACJA I DOKUMENTACJA NAJSTARSZYCH GROBÓW I MAŁEJ ARCHITEKTURY SAKRALNEJ NA CMENTARZACH ORAWY

W ramach projektu Fundacji Przestrzenie Dziedzictwa „Identyfikacja i dokumentacja najstarszych grobów i małej architektury sakralnej na cmentarzach Orawy” i współpracy wielu instytucji i osób prywatnych na Orawie powstała niezwykła strona, na której można obejrzeć dokumentację najstarszych grobów na Orawie.

Zachęcamy do zaznajomienia, bo warto. Kawał dobrej i wartościowej roboty, chroniącej to, co tak szybko wymyka nam się spod palców i z krajobrazu orawskiego.

Zachęcamy szkoły orawskie do skorzystania w ramach programu dydaktycznego. Identyfikacja dostępna na stronie <https://www.fundacjapd.pl/119>

www.lipnicawielka.pl

MŁODZIEŻOWE CZYTANIE PERFORMATYWNE NA ORAWIE

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

W Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej odbyło się czytanie performatywne wierszy Cypriana Kamila Norwida w 200. rocznicę urodzin tego wybitnego poety. Na scenie zaprezentowali się uczniowie Koła Aktywnych Czytelników (Liceum Ogólnokształcące i Technikum w Lipnicy Wielkiej).

Młodzieżowe czytanie performatywne na Orawie zostało zorganizowane w ramach projektu „Orawskie inspiracje” z programu „Partnerstwo dla książki” realizowanego przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Lipnicy Wielkiej. Wydarzenie to opracowała i przygotowała Barbara Kidoń (Liceum i Technikum w Lipnicy Wielkiej) oraz Robert Kowalczyk (Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej).

Wydarzenie było również okazją do poznania przez zgromadzoną młodzież twórczości Cypriana Kamila Norwida.

W imieniu organizatorów, czyli Wójta Gminy Lipnica Wielkiej i Gminnej Biblioteki Publicznej głos zabrał Robert Kowalczyk, przedstawiając krótką ideę przedsięwzięcia i sylwetkę poety. Na zakończenie zabrali głos dyrektorzy naszego lipnickiego Liceum i Technikum Wojciech Janiszewski i Franciszek Sojka.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

tekst: Rob
foto: Ewa Magiera

NOWY QUEST W LIPNICY WIELKIEJ

Z wielką radością informujemy, iż od miesiąca możemy korzystać z nowego Questu w Lipnicy Wielkiej. Jest to już trzeci quest w naszej gminie.

Tym razem podążamy „Śladami Apostoła Orawy”. Spacer zapoznaje z urokami Lipnicy Wielkiej oraz ukazuje miejsca i losy najślynniejszego orawskiego samouka – działacza ludowego i niepodległościowego Piotra Borowego.

Opracowanie questu:

Krzysztof Florys, Adam Jarzębski (Fundacja Mapa Pasji)

Opiekun questu:

Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej
Questy w wersji papierowej dostępne są w Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej oraz Gminnej Bibliotece Publicznej w Lipnicy Wielkiej.

Dofinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu „Odkrywaj z nami Orawę”.

EMIL MIKA – KIEDYŚ I DZIŚ – PRACE KONKURSOWE

W Lipnicy Wielkiej, w okresie międzywojennym działała szkoła prowadzona przez jednego nauczyciela - Emila Mikę. Uczniów nie było zbyt wielu. Klasa liczyła 25 osób. Sala lekcyjna była skromnie wyposażona, na ścianie tablica i mapa Polski, w kącie duży globus. Ławki były drewniane, pomalowane na zielony kolor, z okrągłym otworem na kałamarz. Najważniejszy był piec w kącie klasy – ogrzewał całe pomieszczenie. Dziś dostęp do nauki w szkole jest powszechny i dany każdemu człowiekowi. Jednak nie zawsze tak było.

Nauczyciel wchodząc do klasy najpierw witał swoich uczniów i wspólnie odmawiali modlitwę. Potem wręczał każdemu dziecku gruby zeszyt, pióro ze stalówką, ołówek i linijkę. Rozpoczęła się lekcja. Tego dnia pan Emil mówił o sobie. Opowiadał, że urodził się 15 maja 1896 roku w Lipnicy Wielkiej. Ojciec jego też był nauczycielem i organistą. Po pierwszej wojnie światowej Emil Mika też rozpoczął pracę jako nauczyciel i organista w kościele parafialnym pod wezwaniem Świętego Łukasza Ewangelisty. Uczniowie słuchali tych słów w ciszy i z ogromnym zainteresowaniem. Wojtek nieśmiało podniósł rękę i zapytał:

- Gdzie pan był podczas pierwszej wojny światowej?

Zdziwiony tym pytaniem nauczyciel odpowiedział po chwili:

- Byłem oficerem w armii austro-węgierskiej. Po zakończeniu wojny wróciłem jako jedyny z rodziny do mojej ukochanej wsi, do Lipnicy Wielkiej.

Lekcje z Emilem Miką były bardzo ciekawe, pełne różnych doświadczeń i eksperymentów. Uczniowie w tym uczestniczyli i często nie chcieli po zajęciach wracać do domu. Dla dzieci wiejskich ciekawostką były zajęcia z sadownictwa i warzywnictwa. Dla wielu rodzin ziemia była jedyną żywicielką.

Pan Emil zabierał uczniów do ogrodu koło domu i pokazywał, jak szczepić drzewka owocowe, jakie odmiany

warzyw zasiewać, aby otrzymać lepsze plony. Obdarowywał dzieci drzewkami owocowymi ze swej szkółki, a rodziców namawiał do zakładania sadów. Zaszczepiał w nich miłość do uprawiania ogrodów z warzywami. Tym najbardziej zainteresowane były dziewczyny. Justyna często pytała:

- Dlaczego w ogrodzie mamy urosła mała marchew, a u pana taka ładna i duża?

Wtedy nauczyciel tłumaczył, kiedy najlepiej zasiewać, jak należy przerywać i nawozić warzywa, aby plony były dobre, mimo trudnych warunków klimatycznych na Orawie. Emil Mika chciał zaszczepić w uczniach miłość do pożytecznych pszczół. Często mówił swoim wychowankom, że są pracownicy jak pszczoły! Wiedział, że miód ma wiele walorów zdrowotnych, a to było ważne w leczeniu wielu chorób, gdy na wsi nie było lekarza ani apteki z lekarstwami.

- Widzisz Marysiu, jak zranisz nogę na polach i robi ci się ropny obrzęk, to miód pomoże. Wystarczy posmarować wrzód i wnet się będzie ładnie goić, a strup odpadnie! – wyjaśniał.

Uczniowie zawsze z zainteresowaniem słuchali wykładów nauczyciela. Ale też patrzyli z podziwem i nawet z zazdrością na jego schludne i eleganckie ubranie. Buty wypastowane do połysku. Na nosie miał okrągłe okulary w drucianych oprawkach i taką ciekawą czapkę na głowie.

Pewnego razu, pod koniec lekcji fizyki pan Mika zapowiedział, że jutro czeka uczniów niespodzianka. Ciekawość młodych lipniczan nie miała granic. Do szkoły dzieci tego dnia przyszły dużo przed czasem. Było troszkę chłodno. Dziewczyny były opatulone w grube chustki, na nogach pończochy i ciepłe buty. Z niecierpliwością wszyscy czekali na nauczyciela. Wreszcie nadziedł. Ustawił uczniów w pary i poprowadził klasę w stronę rzeki. Tam pokazał dziwną konstrukcję. Część wody w korycie rzeczonym była skierowana

na ogromne koło, które się żwawo obracało. Wszyscy byli zdumieni tym widokiem.

- Panie nauczycielu, co to jest?! – zawałał Józef głosem pełnym zdumienia.

- Dzieci, to jest turbina wodna – odpowiedział spokojnie nauczyciel.

- Po co rzece potrzebna turbina? – dociekał Jasiek.

- Oczywiście, rzece ona nie jest potrzebna – odpowiedział nauczyciel – ale nam przyniesie korzyści. Wkrótce sami się przekonacie!

- Kto ją zbudował i po co? – nie ustępował dociekliwy Wendelin.

- Ja ją zaprojektowałem, a wykonali wasi sąsiedzi i rodzice. Tu wytwarza się prąd elektryczny! – powiedział tajemniczo pan Mika.

Wszyscy patrzyli zdumieni i za bardzo nie rozumieli.

- Co to jest prąd i na co komu potrzebny? – cichutko zapytała Margietka.

Nauczyciel cierpliwie odpowiadał na wszystkie pytania młodych ludzi. Zrobiło się zimno i klasa wróciła do szkoły. Był to rok 1932 i wtedy pierwszy raz mieszkańcy Lipnicy Wielkiej zobaczyli w swoim kościele żyrandol, który rozbłysnął jasnym światłem elektrycznym. Prąd został doprowadzony do kościoła i do organistówki, gdzie w jednej z sal uczyły się dzieci i odbywały się kursy dla niepiśmiennych dorosłych. Nauczyciel był darzony wielkim szacunkiem. Propagował ważną rolę wykształcenia, szczególnie umiejętność czytania i pisania.

Pan Emil Mika był niezwykle uzdolniony muzycznie. Szczególnie kultywował tradycje orawskiej muzyki i orawskiego stroju. W szkole Emila Miki nie tylko uczono, ale również dobrze się bawiono. Założył on orkiestrę dętą, dwa chóry ludowe oraz koło teatralne. Irena, Julia, Marysia, Helena miały wspaniałe głosy i zdolności aktorskie. Z małżeństwem Mików członkowie grup przygotowywali wspaniałe przedstawienia. Zespół pieśni i tańca rozwijał się prężnie i z występami jeździł po całej Polsce, a także za granice naszego kraju.

Częstym gościem na lekcjach była pani Józefina Mikowa. Organizowała wykłady o zdrowym żywieniu,

o leczniczych właściwościach niektórych roślin. Ona też udzielała się społecznie, nadzorowała budowę drogi z Jabłonki do Lipnicy Wielkiej, dokończyła dzieło budowy Domu Ludowego. Często powtarzała słowa: „Gromadzić w sobie wszystko co dobre, szlachetne, co z prawdy zrodzone i z miłości. Bo to buduje naszą przyszłość”. Te słowa najlepiej charakteryzują wielkiego człowieka, jakim był nauczyciel z pasją - Emil Mika.

Konkurs gminny: Emil Mika - dawniej i dziś – I miejsce
 Autor opowiadania: Zuzanna Kabat, wiek: 12 lat, kl. VI
 Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefiny i Emila Mików w Lipnicy Wielkiej
 Praca napisana pod kierunkiem Pani Anny Cymerman.

Nauczyciel

*Żył tu u nas Emil Mika, miał on pasji wiele.
 Całym sercem kochał dzieci – był nauczycielem.
 Gdy Lipnica częścią Polski po wojnie się stała,
 A rodzina pana Miki z kraju wyjechała,
 On pozostał na Orawie, żeby uczyć dzieci,
 Aby było łatwiej przetrwać w tamtym trudnym świecie.
 Dużo rzeczy im pokazał, co nowością były,
 Ileż wiedzy tak potrzebnej z nim się nauczyły.
 W rektorówce elektryczność! Lampa jasno świeci!
 W naszej rzece wielkie koło prąd do szkoły niesie.
 Skonstruował nauczyciel, on miał na to pomysł,
 Dar natury wykorzystał. Patrzenie-mrok prysł!
 Uczył starszych, uczył młodzież pielegnować drzewa,
 By owoce różnorodne każdy w domu miał.
 Zebrał, spisał stare pieśni, które na wsi znali,
 By i dzisiaj, po stu latach, ludzie je śpiewali.
 Jak hodować miodne pszczoły, warzywa w ogrodzie.
 Jak miłować każde zwierzę i żyć z ludźmi w zgodzie.
 Uwielbiany przez lipniczan: szczodry, bogobojny –
 Jeszcze dużo by nauczył, gdyby nie czas wojny...
 On poświęcił swoje życie dla wolności Polski!
 Wdzięczność za to przeogromna w sercach naszych gości!
 Odczuwamy wielką dumę, że tu przed stu laty
 Żył, pracował Emil Mika – Orawianin świątły.
 Wzór dla dzieci, dla młodzieży i nauczycieli.
 Dziś takiego pedagoga wszyscy byśmy chcieli.*

Konkurs gminny: Emil Mika - dawniej i dziś – I miejsce
 Autor wiersza: Julia Pawlak
 Szkoła Podstawowa nr 1 im. św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej
 Kategoria: Poezja dziecięca

Testament

*Linia życia
 nagle przerwana
 wrogą nienawiścią
 i prochy po łąkach
 kwitną kwieciami majowym
 nie trzeba nam
 po Tobie też ronić
 w rękaw wcierać
 żal po stracie*

*nie tego by chciał
 ten co kochał życie
 kto nie miał czasu
 na pustki
 i puste słowa
 rozbrzmiewa pod Babią Górą
 stara pieśń orawska
 z Mikowego zeszytu
 brzmia dumnie melodie
 z Emilowego nutnika
 skosztuj jabłek
 ze starego sadu
 napij się miodu
 co z plastra się toczy
 zachłyśnij się
 orawską gościnnością
 po czym tu płakać
 czego żałować
 gdzie nie patrzysz
 Mikowy duch
 na progu przed chałupą
 ze źdźbłem trawy
 między zębami...*

Konkurs gminny:
 Emil Mika - dawniej i dziś – I miejsce
 Autor wiersza: Bogdan Walkosz-Kleta, Jabłonka
 Kategoria: Poezja dorosłych

KONKURS WIEDZY ON-LINE PN. ROK EMILA MIKI

W dniach 06.09-19.09.2021 r. na Facebooku Gminy Lipnica Wielka odbył się konkurs online pt „Konkurs wiedzy o życiu i działalności Emila Miki, pn. Rok Emila Miki”. W konkursie uczestniczyły 23 osoby.

Zasady konkursu: o godzinie 14.00 na stronie Gminy Lipnica Wielka zostało umieszczone 1 pytanie konkursu, pierwsze 20 osób z właściwymi odpowiedziami otrzymały punkty wg. kolejności. Po 12 dniach wszystkie punkty zostały zliczone i wyłoniono zwycięzców. I miejsce – Spyрка Kamila 265 pkt.; II miejsce – Mikłusiak Anna 236 pkt., III miejsce – Celeste Maria 220 pkt, IV miejsce – Pilarczyk Monika 190 pkt., V miejsce – Janowiak Michał 184 pkt.

Pytania do konkursu przygotowywali: Stanisława Kucek, Karolina Kowalczyk, Robert Kowalczyk.

Protokół sporządziła Aleksandra Pażucha

WIEŚCI ZZA WIELKIEJ WODY

SPOTKANIE PRZY OGNISKU „CHICAGOWSKICH” ORAWIAN

Zwyczajem naszych Orawian stało się wspólne spotkanie przy ognisku podczas chicagowskiej jesieni. W tym roku, 16 października, zjechaliliśmy się do pięknych ogrodów Ojców Salwatorianów w Merrillville, Indiana. Najpierw zgromadziliśmy się wokół ołtarza w kaplicy, aby uczestniczyć we mszy świętej prowadzonej przez naszego kapelana Księdza Krzysztofa Palucha, w asyście jednego z Księżów Salwatorian. Po Bożym błogosławieństwie grupa naszych Orawian w składzie: Maria Jazowska - Wontorczyk, Alek Jazowski, Albin Lichosyt, Stanisław Klapisz, zaniósł znicze na grób śp. ks. Józefa Zuziaka. Po odmówieniu modlitwy nad grobem, Staszek Klapisz zgrał „Ciszę” na harmonijce ustnej.

Następnie wszyscy zgromadzeni wokół ogniska zaczęliśmy nasze biesiadowanie. Na naszym wspólnym stole można było znaleźć smakołyki typu: ciasta, ciasteczka, chleb ze smalcem i bryndzą, kanapeczki, pieczoną kiełbasę i boczek oraz

smaczną grochówkę. Śpiewom, tańcom i wspólnej zabawie nie było końca. Jak zwykle do śpiewu przygrywała nam nasza znakomita orawska kapela. Wszystko na pamiątkę zostało uwiecznione na zdjęciach.

UROCZYSTOŚĆ Z OKAZJI 100 ROCZNICY PRZYŁĄCZENIA ORAWY I SPISZA DO POLSKI

Naszą uroczystość 100. rocznicy przyłączenia Orawy i Spisza do Polski, rozpoczęliśmy uczestnictwem we mszy świętej w Polskiej Misji Ojców Cystersów „Na Górcę”, prowadzonej przez Ojca Michała Blicharskiego.

Honorowymi gośćmi byli: Konsul RP w Chicago Pani Agata Grochowska oraz gość z Polski Pan dr Marek Liszka, który także jest Orawianinem z Lipnicy Wielkiej. Uczestnikami mszy świętej byli również przedstawiciele ZPPA, Prezesi Kół wraz z Zarządami i członkami oraz poczty sztandarowe.

Przedstawiciele poszczególnych Kół przygotowali dary do ołtarza, a nasza Orawska Kapela swoim graniem uświetniła uroczystość.

Po mszy świętej wszyscy uczestnicy przeszli pod Pomnik Papieża Jana Pawła II, gdzie zostało wykonane pamiątkowe zdjęcie.

Dalsza część naszej uroczystości odbyła się w Domu Podhalan. Tam spotkaliśmy się na promocji książki dr Marka Liszki pt. „Emigracja z Polskiej Orawy do Stanów Zjednoczonych Ameryki na przełomie XIX i XX wieku” oraz na premierze filmu autorstwa Dariusza Walusiaka „Prawo do Polski” - nieznana historia walki o Polskość Spisza i Orawy.

W części artystycznej wystąpił dziecięcy zespół „Orawa” prowadzony przez Alka i Marysię Jazowskich, któremu przygrywała nasza znakomita Kapela Orawska.

Uroczystość zorganizowały kluby ZPPA: Babia Góra Koło 48 oraz Klub Czarna Góra Koło 64. Zdjęcia wykonane przez Państwa Helegdów zostały zaprezentowane na stronie FB-Zespół Orawa.

Elżbieta Kucek Korespondent
„Gminnych Nowin” z Chicago
foto: Ed Helegda

KONKURS LITERACKI IM. PIOTRA BOROWEGO ROZSTRZYGNIĘTY

W dniu 18 listopada 2021 roku w czytelni Orawskiej Biblioteki Publicznej w Jabłonce laureaci XLII Konkursu Literackiego im. Piotra Borowego odebrali nagrody. Osoby najwyżej nagrodzone zaprezentowały swoje utwory, które przeplatane orawskimi melodiami tworzyły klimat duchowej uczyty i święta orawskiej literatury i gwary.

Wśród laureatów znaleźli się mieszkańcy naszej gminy. I miejsce Robert Kowalczyk za wiersze: „Bodej”, „Psalm ku wieczorowi”, „Babio Góra” – kategoria dorośli, poezja, wiersze pisane gwarą.

I miejsce Barbara Huzior, klasa VII Szkoły Podstawowej nr 3 w Lipnicy Wielkiej za utwór „Uczeń mojej prababki” – kategoria klasa VII i VIII, proza.

III miejsce Maciej Wziętek, klasa VIII Szkoły Podstawowej nr 3 w Lipnicy Wielkiej za utwór „Podróż do przeszłości – kategoria klasa VII i VIII, proza.

I miejsce w kategorii dorośli - proza zdobył nasz kolega, członek Orawskiej Grupy Teatralnej im. dr Emila Kowalczyka, Jan Świdroń z Chyżnego za utwór „Jako Hadaniok kotlik złoty dukatów naseł”.

Gratulujemy wszystkim laureatom konkursu.

Na konkurs w kategorii poezja nadesłano 52 utwory, a w kategorii proza 18 tekstów. Udział w nim wzięło 45 autorów.

Utwory oceniała komisja w składzie:

Przewodnicząca: dr Barbara Zgama – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Podwilku. Członkowie: mgr Katarzyna Kowalczyk, polonistka w Szkole Podstawowej Nr 1 w Zubrzycy Górnej; mgr Jadwiga Pilch – kustosz Muzeum - Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej; mgr Jolanta Szczęśniak-Basisty – polonistka Szkoły Podstawowej Nr 1 w Jabłonce.

Nagrodzonym dyplomy i nagrody wręczyli z-ca Wójta Gminy Jabłonka Bolesław Wójcik i dyrektor Orawskiej Biblioteki Publicznej w Jabłonce Maria Łaciak.

(K.K.)

foto: OBP w Jabłonce

BUDZIMY NADZIEJĘ NA WYZDROWIENIE

Środowiskowe Centra Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych to miejsca środowiskowej pomocy psychologicznej dla osób doświadczających kryzysów psychicznych.

Multidyscyplinarne zespoły zdrowia psychicznego składają się z lekarzy, pielęgniarek, psychologów oraz psychoterapeutów, terapeutów środowiskowych, asystentów zdrowia, pracowników pomocy społecznej, trenerów profilaktyki i obejmują kompleksowym wsparciem medycznym i społecznym osoby dorosłe doświadczające kryzysu psychicznego w celu włączenia ich w życie lokalnej społeczności.

Codziennie problemy przerastają Cię? Cierpisz patrząc, jak bliska Ci osoba nie radzi sobie z emocjami? Przyczyny mogą być różne, np. ból po stracie bliskiej osoby, choroba, poczucie wykluczenia, utrata stabilności, przemoc w rodzinie itp.

PRZYKŁADOWE WSKAZÓWKI W POSTĘPOWANIU Z OSOBĄ DOŚWIADCZAJĄCĄ KRYZYSU PSYCHICZNEGO:

- Uważnie słuchaj, bądź cierpliwy i życzliwy.
- Nie ponaglaj. Pozwól spokojnie skończyć myśl, choćby długą.
- Nie oceniaj i nie krytykuj wypowiedzi
- Okaż zainteresowanie problemami, chciej je zrozumieć
- Poświęć tyle uwagi, ile potrzebuje dana osoba
- Nie pouczaj, tylko rozmawiaj
- Nie staraj się porównywać jej z innymi ludźmi
- Nie izoluj / nie chroń przed wszystkimi trudnościami, ale rozmawiaj o ich rozwiązaniu
- Zadbaj o poczucie bezpieczeństwa oraz wsparcie również specjalistyczne.
- Pokaż, że zawsze można na ciebie liczyć
- Nie odpychaj i nie porzucaj relacji

Najbliższe mieszkańcom gminy Lipnica Wielka Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych funkcjonuje w Nowym Targu.

Wsparcie dostępne jest dla wszystkich dorosłych mieszkańców z powiatu nowotarskiego bez opłat i bez skierowania! Wystarczy zadzwonić pod numer telefonu 182633181 lub 690 536 719 albo zgłosić się osobiście do siedziby ŚCZP w Nowym Targu ul. Szpitalna 14. Więcej informacji na stronie internetowej www.szczp.med.pl

Opracowała: Agnieszka Stopiak – Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Lipnicy Wielkiej na podstawie materiałów informacyjno-edukacyjnych Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego.

REALIZACJA PROJEKTU SOCJALNEGO „AKTYWNY SENIOR”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej w 2021 r. realizował III etap projektu socjalnego skierowanego do osób w wieku 60+ „Aktywny Senior”, gdzie uczestnicy mieli okazję skorzystać z różnych form wsparcia i aktywizacji społecznej realizowanych w ramach warsztatów tematycznych.

W bieżącym roku seniorzy uczestniczyli w następujących formach zajęć:

- warsztaty z psychologiem z zakresu rozwoju osobistego w tym radzenie sobie ze stresem, wsparcie seniora w kryzysie psychicznym, trening technik relaksacyjnych,
- warsztaty z fizjoterapeutką promujące aktywność fizyczną seniorów poprzez trening „nordic walking”, ćwiczenia fizyczne, trening relaksacyjny a także szkolenie z zakresu fizjoterapii kobiecej, aby cieszyć się w pełni kobiecością w każdym wieku,
- wyjazdy plenerowe promujące aktywny wypoczynek i walory okolicznej przyrody m.in. do Rabki – Zdroju na plenerową rehabilitację w Parku Zdrojowym, na „Marysiną Polanę” podziwiać panoramę Orawy z wieży widokowej, na baczówkę, gdzie wyrabiane są oscypki i inne tradycyjnie sery owcze,
- warsztaty poznawania historii i kultury własnego regionu w ramach wyjazdu edukacyjnego do Muzeum - Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzy Górnjej, gdzie uczestnicy zwiedzili obiekty prezentujące życie społeczne i kulturę polskiej Orawy oraz uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych pt. „Jak to ze Inem było” o pozyskiwaniu i zastosowaniu Inu w gospodarce dawnej Orawy,
- spotkania z zaproszonymi gośćmi: Wójtem Gminy Lipnica Wielka Panem Mateuszem Lichosyt, który przedstawił podejmowane działania na rzecz mieszkańców gminy, przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Nowym Targu z zakresu jak zadbać o bezpieczeństwo seniora w domu

i w środowisku, z uczniami ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Lipnicy Wielkiej pod kierownictwem wychowawcy Pani Sylwii Lichosyt w ramach akcji „Bezpieczny Senior”, którzy przedstawili zasady bezpiecznego poruszania się po drodze i przekazali seniorom praktyczne odbłaski oraz babeczki,

- warsztaty kulinarne z Kołem Gospodyń Wiejskich, na których wspólnie przygotowano tradycyjne orawskie potrawy i przysmaki a w ramach wzajemnej integracji zorganizowano wspólny wyjazd do kina na film „Fatima” o tematyce religijnej,
- warsztaty plastyczne prowadzone przez artystkę ludową, rozwijające umiejętności manualne, na których wykonywano artystyczne rękodzieła m.in. ekologiczne torby na zakupy i przedmioty ceramiczne.

Na zakończenie projektu w listopadzie w ramach obchodów Dnia Seniora połączonego z Andrzejkami odbyło się w Domu Ludowym wspólne spotkanie Wójta Gminy Pana Mateusza Lichosyta, Sekretarza Gminy Pana Jana Kuligi z uczestnikami projektu „Aktywny Senior” i członkami Gminnej Rady Seniorów na czele z jej przewodniczącym Panem Franciszkiem Sojką. Spotkanie uświetnił występ młodzieży z Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej w spektaklu pt. „Romeo i Julia” pod kierownictwem Pani Aliny Kubackiej.

Dziękujemy Seniorom, że chętnie i wytrwale uczestniczyli w proponowanych formach aktywizacji społecznej i zapraszamy do udziału w kolejnej edycji tego projektu.

Równocześnie składamy serdeczne podziękowania wszystkim partnerom zaangażowanym w realizację tego przedsięwzięcia, licząc na Waszą dalszą współpracę.

Projekt socjalny „Aktywny Senior” realizowany od stycznia do grudnia 2021 roku dofinansowany jest ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego.

oprac. Grażyna Lach

PREMIERA TELEDYSKU EMIL MIKA – PROJEKT BIEŁASO ORAWA POWER

Projekt „Biełaso Ora#wa Power” ma pokazać światu, jak wielkimi wartościami są WIARA, NADZIEJA i MIŁOŚĆ. Muzycy: Karolina Kowalczyk i Dariusz Budkiewicz opowiadają o dawnej tradycji, o współczesnych wartościach oraz o poświęceniu Józefiny i Emila Mików - orawskich patriotów. Budują swoją opowieść na poezji regionu (Robert Kowalczyk, Emil Kowalczyk, Karolina Kowalczyk) oraz kulturze ludowej. Biełaso w orawskiej gwarze oznacza kolor zbliżony do błękitnego. Projekt oznacza więc w domyśle... niebo. – Niebo to dążenie do świętości – zarówno Józefiny i Emila, jak i nas samych. Niebo symbolizuje też powrót do dawnych tradycji i ideałów. Niebo to miejsce, które inspirowa i prowadzi.

Namalowali opowieść filmową o dawnych, odchodzących dźwiękach hał, zapomnianych nutach, zarośniętych „chodnickach”... tak powstał teledysk do utworu „Emil Mika” w 80. rocznicę śmierci „Orawskiego Kolberga”, zbieracza pieśni ludowych, który oddał swe życie walcząc za Ojczyznę, za Polskość Orawy. Zginął 7 listopada 1941 roku w Auschwitz. „Anioł downości” zstępuje na ziemię by zbudzić śpiących Orawian. Pełen smutku za odchodzącym, dawnym światem... Chce ocalić od zapomnienia to, co jeszcze da się ocalić... Czy mu się to uda??? Czy nasze biełase serca potrafią jeszcze bić po dawnemu?

„Bylimy downi bliscy sobie...nowy cas, nowo moda, nowe syćko...„natychmiast”. Co sie stało? Wróc downości choć na chwile i dej odpocąć wartkiemu światu, umynconymu teraznijszym casym”.

Teledysk stworzyła niezawodna grupa Ora#Wa Power. To grupa inicjująca, której mottem jest młodość, energia, patriotyzm, miłość do Polski i naszej orawskiej kultury. Tym razem ocalają od zapomnienia to co jeszcze da się ocalić - dawny świat - w postaci BIEŁASEJ.

Jesteśmy #W jak Wiara w Boga.

Jesteśmy #W jak Wierność Tradycji Orawskiej.

Jesteśmy #W jak Wspólnie Możemy Więcej.

Produkcję teledysku dofinansowano w ramach projektu Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie „Mikowie - Święci dnia codziennego” w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie kultury w 2021 roku pn. „Mecenat Małopolski - II edycja”

(Stowarzyszenie Lipnica Wielka)

MAŁOPOLSKA

GRA TERENOWA „ORAWSKIE ŚCIEŻKI NIEPODLEGŁOŚCIOWE”

Z radością informujemy, iż w ramach Małego Grantu „Orawskie Ścieżki Niepodległościowe” realizowanego przez Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie odbyły się warsztaty historyczne „Orawa z Niepodległą” jako swoista wędrówka w przeszłość i historię Orawy. Efektem warsztatów jest wspólnie wypracowana Gra Terenowa „Orawskie Ścieżki Niepodległościowe”.

Serdecznie zachęcamy do ściągnięcia i uczestnictwa w tej historycznej przygodzie, przygotowanej specjalnie dla Was.

Link do gry: <https://mieszkanicy.lipnicawielka.pl/wp-content/uploads/2021/11/graterenowap-nowa.pdf>

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego pod patronatem Pani Marszałek Iwony Gibas.

(K.K.)

MAŁOPOLSKA

OCENA PRAC PLASTYCZNYCH W RAMACH PROJEKTU „ORAWSKIE ŚCIEŻKI NIEPODLEGŁOŚCIOWE”

W dniu 10.11.2021 roku Komisja w składzie: Magdalena Kostrzewa-Smreczak, Karolina Kowalczyk oraz Stanisława Kucek dokonała oceny prac plastycznych w ramach projektu Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie „Orawskie ścieżki niepodległościowe” dofinansowanego z Województwa Małopolskiego i przyznała następujące miejsca:

Prace plastyczne zostały ocenione w dwóch kategoriach wiekowych klas szkół podstawowych: klasy IV-V, oraz klasy VI-VII.

SZKOŁA PODSTAWOWA KL IV – V

I Miejsce: Weronika Fitak.

II Miejsce: Monika Rolnik, Paulina Gondek, Michał Kramarz, Kamila Kramarz, Gabriela Kobroń, Agata Karaś, Zuzanna Lichosyt, Adrian Łowas.

III Miejsce: Dawid Chudoba, Jessica Karkoszka, Julia Spyrka, Klaudia Wójciak, Emilia Bodek, Kamil Żurek, Kacper Michalak, Gabriela Wójciak, Rafał Michalak, Monika Bosak, Martyna Faculał.

SZKOŁA PODSTAWOWA KL. VI – VII

I Miejsce: Izabela Dunaj, Radosław Brenkus, Aleksandra Kocur, Szymon Wontorczyk, Julia Bryniarska, Zuzanna Antalczyk.

II Miejsce: Bartosz Wójciak, Amelia Słaby, Amelia Michalak, Anna Wątorczyk, Barbara Huzior, Malwina Klucz, Faustyna Węgrzyn, Mateusz Spyrka, Magdalena Kobroń.

III Miejsce: Praca niepodpisana, Jakub Gwiżdż, Magdalena Żurek, Małgorzata Gnida, Kinga Łowas, Martyna Węgrzyn, Julita Pilarczyk, Marta Barszcz, Martyna Lichosyt, Julia Jasica, Praca niepodpisana, Julia Bryniarska, Praca niepodpisana, Oskar Pniaczek.

Wszystkim uczestnikom konkursu gratulujemy. Dla wszystkich nagrodzonych uczestników Konkursu przewidziano nagrody.

Organizatorzy: Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie oraz Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej.

Projekt zrealizowano w ramach Małego Grantu „Orawskie Ścieżki Niepodległościowe” realizowanego przez Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie, przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego pod patronatem Pani Marszałek Iwony Gibas.

(E.M.)

AKTYWNA TABLICA W GMINIE LIPNICA WIELKA

Informujemy, że Gmina Lipnica Wielka w październiku 2021 r. pozyskała dofinansowanie w ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica 2021” dla dwóch szkół:

1. Szkoły Podstawowej im. Bł. Jana Pawła II w Kiczorach
2. Zespołu Szkół w Lipnicy Wielkiej (Liceum i Technikum).

Gmina otrzyma 42 000 zł dotacji – wkład własny to kwota 10 500 zł. Łączna wartość projektu wynosi 52 500,00 zł w ramach których zostaną zakupione interaktywne monitory dotykowe oraz laptopy wraz ze sprzętem umożliwiającym przetwarzanie wizerunku i głosu udostępnianego przez ucznia lub nauczyciela w czasie rzeczywistym za pośrednictwem transmisji. audiowizualnej.

Celem Rządowego programu „Aktywna tablica” jest, m.in. rozwijanie kompetencji uczniów i nauczycieli w szczególności w zakresie posługiwania się TIK w procesie kształcenia lub uczenia się; kształtowanie kompetencji społecznych i twórczych uczniów, w tym umiejętności pracy zespołowej; rozwój postaw kreatywności, przedsiębiorczości uczniów i nauczycieli; wspieranie innowacyjnych metod pracy; wykorzystanie w praktyce szkolnej zastosowań w różnych konfiguracjach pomocy dydaktycznych do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK.

Marzena Michalak

MAŁOPOLSKA

KONKURS DLA SZKÓŁ Z GMINY LIPNICA WIELKA NA MALOWANE ULE, WARSZTATY NT. EKOLOGII DLA MIESZKAŃCÓW SCHRONISKA DOM NA GRANICY

Główny cel projektu "Life challenge" to integracja lokalnej społeczności, uwrażliwienie różnych grup społecznych wzajemnie na siebie, zrzeszenie szerokiego grona mieszkańców wokół tematu ekologii na terenie Orawy i poszanowania naszej lokalnej przyrody.

Misja Teen Challenge zorganizowała ciekawy konkurs dla Szkół z Gminy Lipnica Wielka na malowane ule, a także warsztaty o tematyce ekologicznej dla mieszkańców Schroniska Dom na Granicy.

Wydarzenia zorganizowane w ramach projektu stworzą płaszczyznę do wzajemnego poznania się, nawiązania współpracy, wspólnego dzieła na rzecz lokalnej społeczności i przyrody. Projekt pozwoli także osobom dorosłym na integrację z młodszym pokoleniem, ale też na integrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze społeczeństwem, zdobycie cennych doświadczeń tych różnych grup, oraz zacieśni współpracę między naszymi lokalnymi organizacjami.

* Projekt dofinansowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce, Polsko Amerykańską Fundację Wolności w ramach "DZIAŁAJ LOKALNIE 2021", przy współpracy Stowarzyszenia Rozwoju Orawy.

Wraz ze Stowarzyszeniem Rozwoju Orawy oraz Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce, Polsko Amerykańską Fundację

Wolności, Stichting Traveling Light działamy znowu z Działaj Lokalnie, i realizujemy projekt „Life challenge”.

W ramach projektu organizujemy konkurs "Chodź, pomaluj mój świat... malowane ule". Do zabawy zaprosiliśmy dwie szkoły z naszej Gminy Lipnica Wielka, z którymi wcześniej współpracowaliśmy przy różnych okazjach. Bardzo się cieszymy, że zaproszenie przyjęła Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Św.

Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej oraz Szkoła Podstawowa nr 3 im. św. Stanisława Kostki w Lipnicy Wielkiej. Zadanie jakie stoi przed każdą ze szkół biorącą udział w konkursie, to pomalowanie ula według swojego pomysłu.

* Malowane ule będą wyjątkowe i przez wiele lat będą służyć naszej lokalnej społeczności, zarówno przyrodzie Orawy jak i ludziom.

* Pomalowane i pięknie ozdobione ule zostaną przekazane na rzecz zagrody edukacyjnej działającej przy Misji Teen Challenge, w której na co dzień prowadzone są zajęcia dla osób w kryzysie bezdomności.

* Kolejny aspekt projektu to wpływ na rozwój i promocję uzdolnień artystycznych uczniów szkół podstawowych, przy jednoczesnym motywowaniu dzieci do rozwijania pasji ekologicznej i artystycznej.

B.G.

CZYTAMY W CIENIU BUKA EMILA – PROJEKT SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 4

Szkoła Podstawowa nr 4 im. dra Emila Kowalczyka wzięła udział w konkursie grantowym „Działaj lokalnie 2021”. Pani dyrektor Bożena Marcinek i nauczyciele to osoby pielęgnujące pamięć o patronie Szkoły - regionaliście, poecie, społeczniku – doktorze Emilu Kowalczyku. Celem projektu było wspieranie i upowszechnianie wśród najmłodszych Orawian nawyków czytelniczych, a także ich dziedzictwa poprzez przybliżanie postaci i twórczości Emila Kowalczyka. Ważne było również kreatywne spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez stworzenie oferty zajęć opartych lokalną tradycją i dziedzictwem. Celem projektu była ponadto aktywizacja społeczności lokalnej, zaciekawienie dzieci czytelnictwem,

poezją Emila Kowalczyka, tradycjami poprzez organizację warsztatów czytelniczych i teatralnych bazujących na dziedzictwie kulturowym Orawy. Dzięki temu najmłodszy Orawianie pogłębili wiedzę o życiu ich Patrona Szkoły, spędzili więcej czasu na świeżym powietrzu w otoczeniu orawskiej przyrody. Wskutek ww działań upowszechniono czytelnictwo, została przechowana wiedza o twórczości Emila Kowalczyka i dziedzictwie kulturowym regionu Orawy.

Projekt zakładał organizację 4 warsztatów oraz 1 spotkania podsumowującego, które oparte były na

promowaniu czytelnictwa i kultywowaniu tradycji lokalnych i dziedzictwa kul-

turowego Orawy poprzez pogłębienie i upowszechnienie wiedzy o życiu i twórczości Emila Kowalczyka. Warsztaty czytelnicze prowadzone były przez nauczycieli SP Nr 4, poetę regionalnego, syna Patrona Szkoły pana Roberta Kowalczyka, regionalistę Patryka Rudnickiego i długoletnią polonistkę

Panią Janinę Karkoszkę. Były to spotkania w ogrodzie szkolnym w zorganizowanym kąciku czytelniczym. Uczniowie wysłuchali wspomnień o Patronie, jego poezji i recytacji jego wierszy.

Aniela Lach, Beata Rudnicka

JUBILEUSZ 20-LECIA PUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA W KICZORACH

27 października 2021 r. to dla nas szczególna data! To właśnie w tym dniu Publiczne Przedszkole w Kiczorach obchodziło swoje 20 urodziny. Obchody tego szczególnego dnia rozpoczęły się od udziału naszej społeczności przedszkolnej w uroczystej mszy świętej, którą koncelebrował ks. proboszcz Jerzy Bargiel wraz z ks. Bartłojem Małkiem i naszym byłym katechetą - ks. Rafałem Jurcasiakiem, który zaszczylił nas swoją obecnością. We mszy św. uczestniczyli zaproszeni goście, nauczyciele, rodzice i przedszkolaki, które uświetniły mszę św. swoim śpiewem. Po mszy św. nastąpił uroczysty przemarsz do sali Domu Ludowego. Towarzyszyła nam muzyka orawska. W Domu Ludowym odbyła się dalsza część obchodów jubileuszu.

Pani Dyrektor Edyta Warzecha uroczysto przywitała przybyłych gości i zaprosiła do obejrzenia przygotowanej przez panią Agatę Barszcz, prezentacji dotyczącej 20 – letniej działalności Publicznego Przedszkola w Kiczorach. Kolejnym punktem uroczystości był debiutancki występ naszych kochanych przedszkolaków, połączony z aktem Pasowania na Przedszkolaka. Uroczystego pasowania dokonała Pani Dyrektor wraz z Panem Wójtem. Występ naszych maluszków został nagrodzony gromkimi brawami. Po części artystycznej głos zabrali zaproszeni goście: Wójt Gminy Pan Mateusz Lichosyć, Sekretarz Gminy, a kiedyś wieloletni dyrektor Publicznego Przedszkola Pan Jan Kuli-ga, ks. Proboszcz Jerzy Bargiel, a także

jedna z mam, która przeczytała wiersz napisany specjalnie na tę okazję. Podczas przemówień składali gratulacje na ręce Pani Dyrektor, życząc nam kolejnych 20 tak owocnych lat! Podczas uroczystości zostały wręczone podziękowania i kwiaty dla osób, które pracowały w naszym przedszkolu lub były związane z jego działalnością. Ostatnim punktem spotkania było rozstrzygnięcie konkursów: Konkurs plastyczny „Moje wymarzone przedszkole”, w którym wzięły udział nasze przedszkolaki wraz z rodzicami i Konkurs literacki „Wspomnienia z mojego przedszkola”, który był przeznaczony dla absolwentów przedszkola. Oba te konkursy cieszyły się sporym zainteresowaniem. Po części głównej uroczystości wszyscy zostali zaproszeni na poczęstunek, podczas którego nie mogło zabraknąć tortu. Goście wpisywali się do książki pamiątkowej.

To był dzień pełen pozytywnych emocji, dziękujemy, że mogliście towarzyszyć nam w tak ważnym wydarzeniu! Serdeczne podziękowania kierujemy do Pana Eugeniusza Karkoszki wraz z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 4, Pana organisty Edwarda Siepaka i Pana kościelnego Władysława Karkoszki za uświetnienie naszej uroczystości. Dziękujemy również Panu Grzegorzowi Rzepiszczakowi za wykonanie przepięknych zdjęć.

P.P.

foto: Grzegorz Rzepiszczak

ŚRODKI FINANSOWE NA LABORATORIA PRZYSZŁOŚCI W GMINIE LIPNICA WIELKA

Z ogromną przyjemnością informujemy o kolejnych środkach finansowych, które zasilą gminny budżet. Pozyskaliśmy w ramach Programu Laboratoria Przyszłości dofinansowanie dla szkół podstawowych w wysokości 240 tys. zł na zakup wyposażenia m.in: drukarki 3D z akcesoriami, mikrokontrolery, stacje lutownicze i sprzęt multimedialny do nagrań.

Laboratoria Przyszłości to program skierowany do szkół podstawowych, którego celem jest budowanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów. W ramach Programu szkoły otrzymają wsparcie finansowe na zakup wyposażenia niezbędnego do rozwoju umiejętności praktycznych i manualnych wśród dzieci i młodzieży. Zakupione pomoce dydaktyczne będą wykorzystywane w realizacji podstawy programowej, na zajęciach dodatkowych, kołach zainteresowań i w przygotowaniach do konkursów.

Udział w Laboratoriach Przyszłości pozwala na sfinansowanie zakupu wyposażenia, które już od 2022 r. będzie obowiązkowe w każdej szkole podstawowej. Szkoła ma zagwarantowany budżet dla siebie, który uzależniony jest od liczby uczniów.

tekst: Marzena Michalak

UDZIAŁ W WOJEWÓDZKIM PROJEKCIE EKOLOGICZNYM „EKOSZKOŁA, EKOPRZEDSZKOLE 2021”

W roku szkolnym 2020/2021 Szkoła Podstawowa nr 4 im. dra Emila Kowalczyka przystąpiła do Wojewódzkiego Projektu Ekologicznego „Ekoszkola, Ekoprzedszkole 2021” z zakresu edukacji ekologicznej organizowanego przez Gminny Ośrodek Kultury w Borzęcinie oraz Zespół Szkolno – Przedszkolny w Borzęcinie Dolnym. Partnerem Projektu był Małopolski Kurator Oświaty, natomiast koordynatorem na terenie naszej szkoły była pani Edyta Gombarczyk.

Podsumowanie wszystkich działań odbyło się 22 października 2021 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Borzęcinie, podczas którego ogłoszono wyniki pięciu rund, wręczono dyplomy i nagrody laureatom. Wśród 44 szkół i przedszkoli, nasza szkoła otrzymała wyróżnienie, z czego jesteśmy bardzo dumni.

Celem projektu było utrwalenie i pogłębianie wiadomości przyrodniczo – ekologicznych, budowanie świadomości ekologicznej, wdrażanie do poznawania cennych okazów roślin i zwierząt swojej miejscowości i gminy, pobudzanie wrażliwości na piękno środowiska naturalnego, kształtowanie aktywnej postawy i kultury ekologicznej, wykorzystanie odpadów wtórnych mających wpływ na zmiany klimatu jako pracy technicznej, inspirowanie dzieci, uczniów, nauczycieli i rodziców do pracy na rzecz ochrony środowiska, prezentacja na forum posiadanych wiadomości, umiejętności i działań z zakresu ekologii oraz nabywanie umiejętności selektywnej zbiórki odpadów i przeprowadzenie zmian w swojej miejscowości na rzecz ochrony środowiska.

Projekt składał się z 5 rund. Runda pierwsza sprawdzała wiedzę uczniów z zakresu ekologii i ochrony środowiska.

W tym etapie brali udział: Julia Bryniarska i Antoni Socha z klasy szóstej oraz Julia Bandyk i Patrycja Michalak z klasy ósmej. W ramach drugiej rundy należało przygotować film przedstawiający proces powstania ekologicznej pracy (przestrzennej) wykonanej z surowców wtórnych potocznie uznawanych za odpady. Uczniowie Maciej Karkoszka i Szymon Gombarczyk z klasy siódmej nagrali filmik, który przedstawiał

szkoły. W rundzie czwartej szkoła miała za zadanie przygotować pracę składającą się z dwóch części: album prac fotograficznych ciekawych okazów flory i fauny swojej miejscowości i gminy oraz zielnik prezentujący okazy roślin specyficzne dla swojej miejscowości i gminy. Album prac fotograficznych oraz zielnik został przygotowany przez Radosława Brenkusa ucznia klasy szóstej oraz Kingę Brenkus uczennicę klasy siódmej. Runda piąta była przeznaczona dla dzieci z oddziału przedszkolnego oraz uczniów klas I-III, którzy mieli za zadanie przygotować plakat ekologiczny wykonany w technice dowolnej. Tematyką pracy plastycznej było „DZIAŁAMY EKOLOGICZNIE I ZDROWO”. Dzieci z naszego oddziału przedszkolnego wykonały wspólnie plakat pod opieką pani Beaty Orzechowskiej pt: „Ratuj Ziemię”. Natomiast drugi plakat pt.: „Bawimy się bezpiecznie, dbamy o Ziemię” został wykonany przez uczniów klas I-III pod opieką pani Agnieszki Gombarczyk, pani Beaty Rudnickiej i pani Anieli Lach.

Udział w Wojewódzkim Projekcie Ekologicznym „Ekoszkola, Ekoprzedszkole 2021” doskonale wpisał się w życie naszej szkoły. Wszystkie przedsięwzięcia organizowane w ramach projektu cieszyły się dużym zainteresowaniem uczniów. Uczniowie realizujący projekt mieli okazję

wykazać się swoimi pomysłami, umiejętnościami reżyserskimi, talentami plastycznymi. Przy okazji dobrej zabawy i mile spędzonego czasu zdobyli odpowiednią wiedzę i umiejętności praktyczne dotyczące wiadomości z zakresu ekologii i ochrony środowiska oraz poznali bliżej roślinność naszej gminy Lipnicy Wielkiej.

Edyta Gombarczyk,
Bogusława Lichosyt

wykonanie zabawki „żółwik z plastikowych nakrętek”. Runda trzecia polegała na przygotowaniu prezentacji multimedialnej z przebiegu działań ekologicznych w szkole w zakresie projektu, obejmując wyłącznie ostatnie dwa lata szkolne. W ramach tej rundy uczniowie z klasy szóstej i siódmej przygotowali prezentację w programie Power Point, które dotyczyła działań ekologicznych prowadzonych na terenie naszej

Z KRONIKI SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 IM. ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ

WARSZTATY I KINO UCZNIÓW SP1 W RABCE-ZDRÓJ

W dniu 29 września klasy V i VI uczestniczyły w wycieczce do Rabki-Zdroju.

Najpierw zwiedziliśmy Muzeum im. Władysława Orkana. Następnie udaliśmy się na warsztaty dotyczące plastyki obrzędowej. Uczniowie na początku obejrżeli krótki filmik o za-

bawkach ludowych, a potem samodzielnie, pod kierunkiem pań prowadzących warsztaty, malowali drewniane figurki ptaszków.

Dalej uczniowie udali się do kina Śnieżka na projekcję filmu: „Mała Wielka Stopa 2”.

S. Lichosyt

SKĄD SIĘ BIERZE MIÓD? SPOTKANIE Z PANIĄ PSZCZELARKĄ

Pszczoły to jedne z najbardziej pożytecznych i pracowitych owadów. Niezastąpiona jest rola jaką odgrywają w przyrodzie.

1 X 2021 r. dzieci z oddziału przedszkolnego oraz uczniowie kl. I- III z SP1, uczestniczyli w spotkaniu z panią pszczelar-

ką- Ewą Magierą, która już od 18 lat zgłębia tajemnice tych niezwykłych owadów. Dzieci poznały bliżej zwyczaje pszczół i funkcje jaką pełnią w całym ekosystemie.

Pani Ewa opowiedziała jak wygląda życie w ulu, jakimi zasadami kierują się pszczoły, które i za co są odpowiedzialne. Dowiedzieliśmy się, że tak jak w każdym państwie na czele stoi przywódca, w ulu jest nią królowa – matka, która jest najważniejsza w całej „pszczelej rodzinie” – to ona znosi jaja z których wylęgają się młode. Dziękujemy Pani Ewie Magiera za bardzo ciekawą lekcję przyrody.

A. Mikłusiak

NOŚ ODBLASKI! ŚWIEĆ PRZYKŁADEM

8 października cała społeczność szkolna wzięła udział w przemarszu odblaskowym- kolejnej inicjatywie zorganizowanej w ramach XI edycji konkursu „Odblaskowa szkoła” w Szkole Podstawowej nr 1 w Lipnicy Wielkiej.

Wszyscy, ubrani w kamizelki ostrzegawcze wyruszyli by promować bezpieczeństwo na drodze oraz noszenie elementów odblaskowych. Każda klasa wraz z wychowawcą przygotowała specjalny transparent oraz hasło nawołujące do noszenia odblasków. Uczniowie nieśli żółte baloniki oraz wykonane przez siebie znaki drogowe. Idąc chodnikami naszej miejscowości uczniowie skandowali hasła, wzbudzając zainteresowanie mieszkańców oraz innych uczestników ruchu.

A. Mikłusiak

WYCIECZKA DO KRAKOWA W RAMACH PROJEKTU „ODKRYWAM MAŁOPOLSKĘ”

7 października uczniowie klas IV-VI Szkoły Podstawowej nr 1 im. Świętej Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej pod opieką wychowawców oraz Pana Dyrektora, wyruszyli na wycieczkę do Krakowa w ramach projektu „Odkrywam Małopolskę” – program wsparcia turystyki szkolnej współfinansowanego przez Województwo Małopolskie.

Po dotarciu do celu, nasza grupa- tradycyjnie w kamizelkach odblaskowych, udała się wraz z przewodnikiem na zwiedzanie zabytkowego Wawelu. W trakcie zwiedzania, uczniowie poznali wiele ciekawych szczegółów dotyczących życia Świętej Jadwigi- Patronki naszej szkoły. Dowiedzieli się o związkach rodzinnych młodej monarchini, jej roztropnej działalności politycznej, jej troskach osobistych i o innych tajemnicach jej życia.

S. Lichosyt

„PRZERWA NA CZYTANIE”

W dniu 12.10.2021 r. uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Lipnicy Wielkiej wzięli udział w VI Ogólnopolskiej akcji „Przerwa na czytanie - bicie rekordu w czytaniu na przerwie”.

W przedsięwzięciu brało udział 126 uczniów z naszej szkoły. Uczniowie na wszystkich przerwach czytali książki. Akcja miała na celu promocję czytelnictwa wśród uczniów. Czytanie wspiera prawidłowy rozwój psychiczny, umysłowy i moralny dzieci. Cel ten można osiągnąć oraz wzmocnić poprzez promocję czytania u uczniów.

W. Moniak

WYCIECZKA KLAS 1-3 ZE SP NR 1 DO KRAKOWA I BALIC

W dniu 15 października 2021 r. odbyła się całonocna wycieczka do Krakowa uczniów klas I-III wraz z opiekunami. O godzinie 10.00 rozpoczęliśmy zwiedzanie Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach i wyszliśmy na wieżę widokową, skąd podziwialiśmy panoramę Krakowa. Niebywałą atrakcją było uderzenie młotem w miniaturę Dzwonu Zygmunta.

Następnie przejechaliśmy pod Centrum Jana Pawła II. Ostatnim etapem naszej wycieczki były zajęcia edukacyjne w Centrum Edukacji Lotniczej. Centrum Edukacji Lotniczej Kraków Airport to unikatowy ośrodek edukacyjny przybliżający zasady funkcjonowania lotniska oraz jego organizację.

E. Kuliga

„Z RĄK DO RĄK PODAJEMY SKROMNEJ MĄDROŚCI DAR ZWYCZAJNY” - DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ W SP NR 1

Dnia 14 października 2021 roku w Szkole Podstawowej nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej odbyło się uroczyste akademię z okazji Dnia Nauczyciela. Zaprezentowano trzydzieściowie - pouczające, a zarazem zabawne przedstawienie pod kierunkiem pani Moniki Kołton i pani Kingi Michalak. W pierwszej części akademii zostały złożone życzenia i podziękowania dla dyrekcji, nauczycieli i pracowników szkoły, a uczniowie klas VI i VIIIb wyrecytowali piękne i wzruszające wiersze. Tę część spektaklu zakończyła piosenka w wykonaniu uczennic kl.5 Małgosi i Sandry pt. „Nauczycielom” przy akompaniamencie skrzypcowym nauczyciela muzyki- pana Daniela Mateji.

W drugiej części- humorystycznie przedstawiono dzień z życia jednego ucznia. W rolę Brajanka wcielił się Marcel Polaczek, a rolę anioła stróża

brawurowo odegrał Tobiasz Janowiak. Jako mama wystąpiła Wiktoria Wesołowska. Trzecią częścią przedstawienia był teleturniej pt. „Nauczyciele kontra uczniowie”.

Na zakończenie uczniowie zaśpiewali dla nauczycieli „Sto lat” oraz wręczyli kwiaty wszystkim pracownikom szkoły oraz zaproszonym gościom. W ten wyjątkowy dzień wszyscy dobrze się bawili, choć nie zabrakło również wzruszeń...

Tekst Kinga Janowiak kl. 8b

POLICJANCI z KPP z NOWEGO TARGU w SP1

20 października w naszej szkole odbyło się spotkanie profilaktyczno-edukacyjne z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji z Nowego Targu

Uczniowie kl. 0-5 spotkali się z Aspirantem Sztabowym Rafałem Skrobotem. Tematem pogadanki była „Bezpieczna droga do szkoły”.

Pan policjant przypomniał zasady bezpiecznego poruszania się po drodze w przypadku, kiedy nie ma chodnika lub pobocza oraz prawidłowego przekraczania jezdni. Podkreślił także, jak ważne jest noszenie elementów odblaskowych na odzieży czy plecakach, zwłaszcza po zmroku. Pan Aspirant przestrzegali najmłodszych

przed zabawami w pobliżu jezdni.

W tym samym czasie uczniowie klas 6 - 8 spotkali się z Aspirant Marzeną Kunat. Podczas spotkania poruszono kwestię bezpieczeństwa na drodze oraz zasad poruszania się przez pieszych oraz rowerzystów. Z racji spotkania ze starszymi rocznikami szkoły Pani Aspirant zwróciła uczniom uwagę na odpowiedzialność karną nieletnich oraz możliwym skutkiem łamania prawa przez takie osoby. Sporo uwagi poświęcono zagadnieniom związanym z cyberbezpieczeństwem, zasadami korzystania z Internetu oraz zagrożeniami wynikającymi z podawania swoich danych w sieci. Uczniowie mieli okazję dowiedzieć się jakie są najczęstsze błędy młodzieży podczas korzystania z Internetu.

A. Mikłusiak

DO CIEBIE POLSKO

Dnia 10.11.2021 r. w Szkole Podstawowej nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej odbyła się uroczysta akademie z okazji 103 rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Aby uczcić Święto Narodowe, a jednocześnie uświadomić wszystkim, że nie zatrze się wśród nas znajomość ważnych dla Polski wydarzeń historycznych uczniowie kl. III i kl. IV, a także przedstawiciele kl.

V i VIII a i b pod kierunkiem Pań: Elżbiety Kuligi i Edyty Karkoszki przygotowali montaż słowno- muzyczny pt. „Do Ciebie Polsko...”. W inscenizacji tej została przedstawiona wizja Polski tamtych czasów oraz najważniejsze wydarzenia z naszej historii - od rozbiórów do odzyskania przez nasz kraj niepodległości.

Tekstom wygłaszanym przez narratorów i uczniów, scenkom z udziałem aktorów towarzyszyła podniosła muzyka, m.in. „Jak długo w sercach naszych”, „Piechota”, „Rozkwitały pąki białych róż”, „My, Pierwsza Brygada”, „Żeby Polska” czy „Polonez Ogińskiego”. Nie zapomniano też i o ojczyźnie w znaczeniu tej „małej najbliższej ojczyzny” – kraju dzieciństwa, miejscu urodzenia, naszej wsi. Znaczenie to podkreśliło wymownie wykonanie utworu muzycznego pt. „Moja Ojczyzna”. Klamrą spinającą całość przedstawienia było odśpiewanie na początku hymnu państwowego „Mazurka Dąbrowskiego”, a na końcu „Roty”.

Widowisko to przypomniało także ważne postaci, wybitne osobowości – Ojców Niepodległości z Józefem Piłsudskim na czele, jak również Emila i Józefinę Mików, którzy pracowali i poświęcili swoje życie dla dobra Orawy.

Przedstawienie „Do Ciebie Polsko...” to hołd złożony najważniejszemu wartościom, które składają się na Polskość postrzeganą w kategoriach: „Bóg, Honor, Ojczyzna”. Młode pokolenie powinno brać przykład i uczyć się patriotyzmu od tych wielkich ludzi polskiego narodu.

Edyta Karkoszka

WYCIECZKA

DO LICHENIA, POZNANIA, GNIEZNA I WROCŁAWIA UCZNIÓW Z SP NR 1

25 X 2021r. wyruszyliśmy na trzydniową wycieczkę z klasą 8a, 8b klasą 7 oraz kilkoma uczniami z klasy 6 i 4.

W pierwszym dniu wycieczki odwiedziliśmy Licheń. Pierwszą atrakcją było zwiedzanie Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Królowej Polski w Licheniu Starym.

Po smacznym obiedzie, pojechaliśmy do Poznania. Zwiedzaliśmy tam Katedrę Poznańską, zobaczyliśmy szklana rekonstrukcję Palladium Mieszka I, Rynek Poznański oraz spróbowałimy pysznych rogalów „świętomarcińskich”.

W drugim dniu wycieczki tj. 26 października, odwiedziliśmy Gniezno. Najpierw razem z przewodnikiem zwiedziliśmy Katedrę Gnieźnieńską, w której znajdują się relikwie św. Wojciecha, poznaliśmy jego życiorys i zobaczyliśmy słynne Drzwi Gnieźnieńskie. Następnie udaliśmy się spacerem pod ratusz gdzie znajdował się pomnik Bolesława Chrobrego.

Kolejną atrakcją było zwiedzanie Muzeum Początków Państwa Polskiego, w którym zobaczyliśmy galerię sztuki oraz dowiedzieliśmy się jak wyglądało życie średniowiecznej kobiety, mężczyzny i dziecka.

W trzecim dniu wycieczki tj. 27 października odwiedziliśmy urokliwy Wrocław. Zwiedzanie rozpoczęliśmy od poszukiwania karasnułów, których jest w tym mieście kilkaset. Przewodnik opowiadał nam różne ciekawe historie związane z tym miastem. Następnie odbył się rejs statkiem po Odrze. Potem udaliśmy się pod polski instytut naukowy i kulturalny we Wrocławiu - Zakład Narodowy im. Ossolińskich (Ossolineum).

Później przeszliśmy na Rynek, gdzie mogliśmy podziwiać Stary Ratusz- jeden z gotyckich zabytków. Oglądaliśmy piękne, kolorowe kamienice otaczające wrocławski Rynek oraz zakupiliśmy pamiątki. Po obiedzie pojechaliśmy do muzeum sztuki we Wrocławiu- Panoramy Raclawickiej eksponującej cykloramiczny obraz Bitwy pod Raclawicami namalowany przez zespół malarzy pod kierunkiem J. Styki i W. Kossaka.

SP Nr 1

WYCIECZKA KLAS I,II,III z SP NR 1 DO BOCHNI I KRAKOWA

15 listopada odbyła się całodniowa wycieczka w ramach projektu Poznaj Polskę. Uczniowie mieli okazję zwiedzić zabytkową kopalnię soli w Bochni. Była to niezwykła podróż w czasie przez najstarsze i najpiękniejsze wyrobiska kopalni.

Poznanie „podziemnego, solnego miasta” było niezwykle przygodą oraz interesującą lekcją historii i przyrody.

Drugim punktem wycieczki było zwiedzanie najpiękniejszych zabytków

w centrum miasta Krakowa. Uczniowie zobaczyli Smoczą Jamę, Katedrę Wawelską, Dzwon Zygmunta, zwiedzili krypty królewskie oraz dziedziniec zamkowy.

Wróciliśmy w późnych godzinach wieczornych, zmęczeni ale bardzo szczęśliwi i pełni wrażeń.

A. Kłozyk

I MIEJSCE W KONKURSIE JĘZYKA ANGIELSKIEGO CHALLENGE!

23.11.2021r. reprezentanci naszej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Św. Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej - Bernadetta Pilch z kl. 8b i Karol Białoń z kl. 8a wywalczyli I miejsce w rejonowym konkursie z języka angielskiego organizowanym przez Zespół Szkół Ogólnokształcących w Jabłonce. Uczniowie rozwiązywali indywidualnie test leksykalno-gramatyczny a następnie wzięli udział w kulturowym teleturnieju nt. Stanów Zjednoczonych. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

K. Buroń

SUKCES UCZNIÓW Z MUROWANICY W KONKURSIE „MIKOŁAJKI 2021”

W konkursie plastycznym z pośród 400 prac wyróżnienie z naszej Szkoły otrzymała Karolina Kłozyk z klasy 3 oraz Nikodem Pawlak z klasy 1. Z kolei w konkursie literackim z pośród 100 prac Julia Pawlak z klasy 6 zajęła 1 miejsce. Praca pt. „Pomaganie jest super” fragment: „Każdy z nas ma coś do zaoferowania drugiemu człowiekowi, wystarczy wyjść z inicjatywą dzielenia się z innymi. Zwyczajna ludzka życzliwość, podanie dłoni w potrzebie i umiejętność okazywania ludzkich odruchów sprawi, że każdego dnia będziemy czyjaś opoką, wsparciem, czy też wygraną na loterii.”

M. Pawlak

DZIEŃ ORAWSKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W LIPNICY WIELKIEJ

Dzień Orawski (2 grudnia) w naszej szkole poświęciliśmy postaciom bohaterów Polaków i Orawian, mieszkańcom Lipnicy Wielkiej – Józefinie i Emilowi Mikom. Wypełniali oni swoje nauczycielskie, społeczne i patriotyczne ideały aż do tragicznej śmierci z rąk niemieckiego okupanta podczas II wojny światowej.

Nasza uroczystość rozpoczęła się recytacją wierszy poświęconych Józefinie i Emilowi Mikom. Teksty poetyckie wygłosili uczniowie klasy VIII b:

Magdalena Janowiak, Kinga Janowiak oraz Robert Karlak. Autorski wiersz pt. „Nauczyciel” zaprezentowała uczennica kl. VI Julia Pawlak. Tę część spotkania grą na skrzypcach i śpiewem uświetniły Sandra Diurczak i Agata Żurek z kl. V. Do opowieści o życiu i dokonaniach naszych bohaterów wykorzystano prezentację multimedialną, którą poprowadziła Anna Cymerman. W dalszej części programu wystąpiły uczennice z klas młodszych: Zosia Kuliga i Karolina Kłozyk, które wygłosiły gwarą wiersze

o pięknie orawskiego świata. Młode skrzypaczki Karolina Kłozyk, Aleksandra Mikłusiak, Agata Żurek i Sandra Diurczak wygrywały piękne melodie orawskie i śpiewały pod kierunkiem swojego nauczyciela - Daniela Mateji. Podczas akademii wykorzystano teksty poetyckie Emila Kowalczyka oraz Roberta Kowalczyka. Uczniowie i nauczyciele oddali hołd miłośnikom regionalizmu i bojownikom Ziemi Orawskiej prezentując piękne stroje regionalne.

A. Cymerman

ULTRAMARATON BABIA GÓRA 2022 – ZAPISY ROZPOCZĘTE

Kolejna edycja Ultramaratonu Babia Góra odbędzie się 11 czerwca 2022 r. w malowniczej Lipnicy Wielkiej, położonej u podnóża Babiej Góry. W ramach wydarzenia Uczestnicy będą rywalizować w 6 biegach górskich na dystansach od 10 km do 100 km. Od 2021 roku wszystkie biegi posiadają nowe trasy. Rejestracja na biegi 9. Ultramaratonu Babia Góra została uruchomiona w dniach 27 i 28 października 2021 r.

Babia Góra Race

Dystans: 10 km

Przewyższenia: +900 m/-900 m

Trasa: Stańcowa – ścieżka graniczna – Babia Góra – zielony szlak turystyczny – Stańcowa

Limit czasu na ukończenie biegu: 3 godziny

2xBabia Góra SkyRace®

Dystans: 20 km

Przewyższenia: +1730 m/-1730 m

Trasa: Stańcowa – zielony szlak turystyczny – Babia Góra – Przełęcz Brona – Mała Babia Góra – Żywieckie Rozstaje – Schronisko PTTK Markowe Szczawiny – Skręt Ratowników – Perć Akademików – Babia Góra – zielony szlak turystyczny – Stańcowa

Limit czasu na ukończenie biegu: 6 godzin

Trasa biegu 2xBabia Góra SkyRace posiada certyfikat International Skyrunning Federation.

Ultramaraton 3xBabia Góra

Dystans: 60 km

Przewyższenia: + 4200 m/-4200 m

3 główne podbiegi Ultramaratonu 3xBabia Góra: pierwszy podbieg na Babią Górę: zielonym szlakiem turystycznym ze Stańcovej
drugi podbieg na Babią Górę: czerwonym szlakiem turystycznym z Przełęcz Krowiarki
trzeci podbieg na Babią Górę: początek niebieskim szlakiem turystycznym z Zawoi Policzne, dalej czarnym i żółtym szlakiem (Percią Akademików)
Limit czasu na ukończenie biegu: 13 godzin

Ultramaraton 6xBabia Góra

Dystans: 100 km

Przewyższenia: ok. +7500 m/-7500 m

6 głównych podbiegów Ultramaratonu 6xBabia Góra: pierwszy podbieg na Babią Górę: zielonym szlakiem turystycznym ze Stańcovej

drugi podbieg na Babią Górę: czerwonym szlakiem turystycznym z Przełęcz Krowiarki
trzeci podbieg na Babią Górę: początek niebieskim szlakiem turystycznym z Zawoi Policzne, dalej czarnym i żółtym szlakiem (Percią Akademików)
czwarty podbieg na Babią Górę: zielonym szlakiem turystycznym z Zawoi Markowej do Schroniska PTTK Markowe Szczawiny, następnie czerwonym szlakiem przez Przełęcz Brona
piąty podbieg na Babią Górę: początek czarnym szlakiem turystycznym z Zawoi Czatoża, dalej zielonym/niebieskim przez Małą Babią Górę i Przełęcz Brona
szósty podbieg na Babią Górę: ścieżką graniczną od strony południowej masywu Babiej Góry

Limit czasu na ukończenie biegu: 17 godzin

Startując w Ultramaratonie 6xBabia Góra rywalizację można zakończyć na dystansie 5xBabia Góra lub 4xBabia Góra. Decyzję o wyborze dystansu Zawodnik podejmuje na trasie biegu 6xBabia Góra.

Ultramaraton 5xBabia Góra

Dystans: 90 km

Przewyższenia: ok. +6500 m/-6500 m

Trasa: 5 pierwszych podbiegów Ultramaratonu 6xBabia Góra

Limit czasu na ukończenie biegu: 17 godzin

Ultramaraton 4xBabia Góra

Dystans: 75 km

Przewyższenia: ok. +5200 m/-5200 m

Trasa: 4 pierwsze podbiegi Ultramaratonu 6xBabia Góra

Limit czasu na ukończenie biegu: 17 godzin

W 2020 roku aż 3 Zawodnikom udało się ukończyć w limicie czasu Ultramaraton 6xBabia Góra. Dokonali tego wyczynu:

Grzegorz Ziejewski – 15:51:06

Michał Sedlak – 16:09:42

Tomasz Kącki – 16:29:42

W tegorocznej edycji Ultramaratonu 6xBabia Góra tylko 1 osobie udało się pokonać nową trasę 6xBabia Góra. Angelika Szczepaniak zmierzyła się z pełną trasą Ultramaratonu 6xBabia Góra i pokonała ją w czasie 17:24:36.

Nowa trasa Ultramaratonu 6xBabia Góra nadal czeka na pokonanie w limicie czasu.

Szczegółowe informacje o wydarzeniu znajdują się na stronie: www.ultrababia.pl

Zapraszamy do Lipnicy Wielkiej i na Babią Górę.

Zdjęcia i tekst Organizatorzy – Fundacja Biegów Górskich „Kozica”

PIŁKARZE BABIEJ GÓRY MISTRZEM JESIENI

Klub Sportowy Babia Góra Lipnica Wielka złożony jest z 5 sekcji : orliki, żaki, trampkarze, młodziki oraz seniorzy. Obecnie do drużyny należy blisko 100 zawodników.

Prezesem klubu jest Stanisław Wojtusiak, wiceprezesem Dawid Dunaj, natomiast trenerem Grzegorz Szczepaniak. Zawodnicy przynależący do drużyny pochodzą z Lipnicy Wielkiej i jej okolic. Spośród zawodników dwójka pochodzi z Brazylii. W sezonie 2021/2022 seniorzy uczestniczyli w rozgrywkach Podhalańsko-Limanowskiej klasie okręgowej. W rundzie jesiennej drużyna osiągnęła ogromny sukces zajmując pozycję lidera. W 13 meczach zawodnicy zdobyli 28 punktów, w tym 9 zwycięstw, 3 porażki i 1 remis. Warto dodać, że KS Babia Góra nie przegrała ani jednego meczu na własnym stadionie. Klub jest

na najlepszej drodze aby awansować do IV ligi. Klub bierze również udział w licznych turniejach charytatywnych, organizuje obozy oraz zapewnia miłą i przyjazną atmosferę.

Treningi Klubu Sportowego Babia Góra mają miejsce zarówno na sztucznej jak i naturalnej nawierzchni pod okiem wykwalifikowanych i doświadczonych trenerów. Każdy zawodnik jest traktowany indywidualnie. Do drużyny mogą w każdej chwili dołączyć dzieci

w wieku od 6 lat wzwyż, młodzież oraz dorośli. Wszelkie informacje odnośnie zapisów można kierować do Pana Stanisława Wojtusiak nr tel. 607 846 973 oraz Pana Dawida Dunaj nr tel. 663 910 801.

Sukces drużyny seniorów jest niezwykłą motywacją dla dzieci i młodzieży. Warto dodać, że posiadanie w swojej drużynie zawodników spoza terenu Polski jest okazem tolerancji i szacunku dla każdego człowieka.

P.K.

FILIP BANIOWSKI Z POWOŁANIEM DO REPREZENTACJI POLSKI

Selekcjoner reprezentacji Polski do lat 15 Rafał Lasocki wysłał powołania na październikowe zgrupowanie. Na liście 23 zawodników znalazł się zawodnik Wisły Kraków, pochodzący z Lipnicy Wielkiej – Filip Baniowski.

Filip Baniowski urodził się 15 lutego 2007 roku. Pod Wawel trafił w wieku 13 lat

z AP Wisła Czarny Dunajec. Podopieczny szkoleniowca Bartosza Bąka najczęściej występuje na pozycji bocznego obrońcy lub pomocnika.

Zgrupowanie odbędzie się w Piasecznie w dniach 8-16 października, natomiast 12 i 14 października w Dublinie kadra U-15 rozegra dwa spotkania kontrolne z Irlandią.

Gratulujemy i życzymy powodzenia!

(M.K.)

LIPNICZANIN TOMASZ MONIAK OBRONIŁ TYTUŁ MISTRZA POLSKI WPC

Tomasz Moniak obronił tytuł mistrza Polski w trójboju siłowym z 2020 roku w kategorii do 90 kg. 1 miejsce w kat. do 90kg; Przysiad: 285; Wyciskanie: 160; Martwy: 300; Total: 745; BW: 88.6. Ogromne gratulacje oraz życzymy dalszych sukcesów.

www.lipnicawielka.pl

MARTYNA LICHOSYT MISTRZYNIA POLSKI W BIATHLONIE NA NARTOROLKACH

W dniach 24-26.09.2021 r. w Dusznikach-Zdrój odbyły się Mistrzostwa Polski w biathlonie na nartorolkach, finał „Celuj w Igrzyska”. Podczas BIEGU POŚCIGOWEGO Mistrzostw w kategorii Juniorka Młodsza niezwykła została Martyna Lichosyt – mieszkanka naszej Gminy z wynikiem 32:23,9.

Jesteśmy dumni, że nasi mieszkańcy osiągają takie wspaniałe sukcesy!

Ogromne gratulacje i życzymy dalszych tak wysokich wyników

www.mieszkanicy.lipnicawielka.pl

BRACIA KIDOŃ NIEPOKONANI

W dniu 9 października br. na skoczniach w Wiśle Centrum odbyły się Międzynarodowe Zawody w Skokach Narciarskich Dzieci i Młodzieży z cyklu „Beskidzkie Nadzieje”. Podczas zawodów uczestniczył i kibicował wszystkim zawodnikom wiślański mistrz – Adam Małysz. W swojej kategorii wiekowej okazali się niepokonani nasi zdolni Lipniczanie Antoni i Bronisław Kidoń. Serdeczne gratulacje i życzymy dalszych sukcesów!

(A.P.)

MISTRZOSTWA ŚWIATA KARATE KYOKUSHIN

W dniach 19-20 listopada br. po raz pierwszy w historii Mistrzostwa Świata Kyokushin Karate odbyły się w samym sercu Europy, w Krakowie. Mistrzostwa zgromadziły prawie 700 najlepszych zawodników z 32 krajów. Z Orawskiej Szkoły Karate sensei Damian Kulawiak oraz Szymon Gojzewski reprezentowali Polskę w konkurencji Kata. Szymon w swojej kategorii zajął 7 miejsce. Uczestniczenie w tak wielkim wydarzeniu w świecie karate jest ogromnym przeżyciem i cennym doświadczeniem.

(D.K.)

MA BYĆ MROŻNA I ŚNIEŻNA

Od najdawniejszych czasów po dzień dzisiejszy ludzie zajmowali się prognozowaniem pogody czyli przewidywaniem na krótszy lub dłuższy okres. W grę wchodziły pory roku. Dla rolników były one szczególnie ważne. Obecnie też bo zaplanować można wiosenne prace, żniwa, zbiory owoców, wczasy zdrowotne, urlopy, sporty zimowe, a także pobyty w ośrodkach zimowych przygód i wyczynów na śniegu i lodzie. Paranie się z pogodą dla mnie zaczęło się od lat dzieciństwa, kiedy to nie było radia i telewizji, a gazety które się ukazywały o pogodzie nie informowały. Słońce i księżyc oraz otaczająca natura roślinna i zwierzęca, a także święci uczyli mnie jak radzić sobie należy z warunkami atmosferycznymi w nadchodzącym czasie.

Obecnie o pogodzie wiemy może aż za wiele z radia i telewizji czy gazet. Sprawdzają się prognozy lub nie, dobrze jak samemu możemy przewidywać pogodę. Mnie udaje się więc, pragnę się podzielić z czytelnikami „Gminnych Nowin” z prognozą na zimę. Otóż będzie ona mroźna i śnieżna. Ale nie tak jak dawniej bywało. Takie zimy mógłby przedstawić Pan Broniek Kowalczyk z TV Orawa na zdjęciach, na których ujął ogrom śniegu i jego opadów oraz Pan Eugeniusz Węgrzyn „Ujek Giyno z Grapy”, który z załogą odśnieża drogi na terenie naszej gminy. Obecnie sprzęt do usuwania śniegu z „notoni” i dróg dojazdowych do domu mają nasi mieszkańcy. Nawzajem sobie pomagają. Niektórzy nawet wywożą nad rzekę jego nadmiar. Niezrozumiałe były dla mnie słowa, kiedy byłem sołtysiem Kiczor, „Jak droga gminna to i śnieg gminny, nie mój, po co mi go naspychali”. Mam nadzieję, że mieszkańcy Kiczor mając taką wspaniałą drogę z chodnikiem pomogą w jej utrzymaniu.

Będzie go bardzo dużo po 20 stycznia oraz po Matce Boskiej Gromnicznej, tj. 2 luty. Jeżeli chodzi o najzimniejsze dni i noce naszej zimy roku 2021/2022 to przypadną one przed

i po pełni księżyca, a przypada ona 18 stycznia 2022 roku. Warto wiedzieć, że w tym dniu została wyzwolona Warszawa przez Armię Czerwoną. Dzisiaj mówimy, że szkoda, że nie wcześniej.

Obecna zima będzie również pełna anomalii. Parę dni mroźnych, kilka dni i nocy z temperaturami powyżej 0 stopni Celsjusza, z wiatrami nieprzyjemnymi. Według dawnych przepowiedni i reguł, to Boże Narodzenie powinno być białe i mroźne, a Wielkanoc zielona. Obecnie jest odwrotnie.

Mamy Boże Narodzenie mokre, bo śnieg z deszczem. Lokalnie może być białe. Różnie będzie z tym nadmiarem śniegu i mrozu w styczniu i na początku lutego. W połowie lutego może być temperatura plusowa i odwilże w dzień i nocą. Zrobi się bardzo ciepło i pogodnie. O dziwo będzie to pierwszy podmuch wiosennego ciepła. „święty Maciej zimę straci, ale ją potem wzbogaci”. I to dobrze, bo w marcu się ociepli, a wiosna nadejdzie w kwietniu. To owe wróżebne święto przypada na 24 luty.

Marzec zapowiada się skąpy w opady śniegu i deszczu, natomiast ma bardzo dużo wiać przeważnie z zachodu. Słońce, które będzie już wyżej chodzić po niebie, spowoduje ogrzanie powietrza i niektóre dni będą ciepłe.

Przypadło nam również tej zimy walczyć z wirusem COVID-19. Dobrze jest przestrzegać zasad dezynfekcji, noszenia maseczek, zachowywania odległości, ale wziąć pod uwagę należy szczepienia. Warto wiedzieć o tym, że nieocenionym produktem odżywczym dla ozdrowieńców po COVID-19 jest miód - tak pisze na stronie 237 Kalendarz Rolników 2022 w artykule „Jaki miód jest najlepszy w zwalczaniu bakterii czy wirusów”. Również audycje telewizyjne dla rolników zalecają używać produkty pszczele tj. Propolis czyli kit pszczeli.

Jak zima to i raj dla zwolenników sezonu saneczkowego, narciarskiego i kuligowego. Bardzo dużo młodzieży

i dorosłych z dziećmi jedzie do miejscowości gdzie są wyciągi narciarskie, by użyć tego sportu. Szkoda, że u nas nie ma takiej możliwości.

Wracając do zimy, To nie chciałbym by 18 stycznia 2022 roku padł rekord zimna Jaki miał miejsce w dniu 12 stycznia 1950 roku w Białymstoku. Temperatura wynosiła wtedy minus 38 stopni Celsjusza. Podobne temperatury były na Podhalu, Spiszu i Orawie. Byłem wtedy w Tylmanowej i miałem 10 lat.

Warto wiedzieć, że w 1945 roku była taka zima, że temperatura spadła bardzo nisko. Jakoby nie myśleć o zimie, to jest ona zawsze ładna i okazała. Zaczyna się od świętej Katarzyny tj. 25 listopada i Świętego Andrzeja tj. 30 listopada - wróżby panieńskie - by przejść w czas Świętego Mikołaja - raj dla dzieci, z upominkami. Święta Bożego Narodzenia i Nowego Roku to czas życzeń, podarunków pod choinkę i Szlachetnych Paczek. Nowy Rok witamy nocą Sylwestrową. To nadzieja nowych lepszych czasów. Czas śpiewania kolęd i kolędowania też jest dla nas przeżyciem. Nie zapominajmy o tym, że wszystko to poprzedzają raty do Najświętszej Marii Panny. Latoś były one jak zawsze bardzo pobożnie odprawiane w Kościele Parafialnym. Mam nadzieję, podobnie jak inne rodziny z naszej gminy, że choroba COVID-19 nie przeszkodzi w odwiedzinach duszpasterskich.

Zanim nastanie Popielcowa Środa, to na pewno wiele będzie wesel z okazji ślubów. Karnawał – ostatki - to czas zimowych rozrywek i okazji wesołego spędzania czasu. Cieszymy się zimą. Prośmy Pana Boga, by nas nie nawiedzały burze śnieżne z silnymi wiatrami, trąby powietrzne lub tornada jakie to były w niektórych stanach USA.

Jak zima to niech śnieg w Boże Narodzenie z ziemi nie znika. Szczęścia zdrowia i wszelkiej pomyślności macie od **Płanetnika!**

CHŁODZIYŁA PANIYNKA, CHŁODZIYŁA PO ŚWIECIE ...

Apokryfy ludowe, nazywane też biblią ludową, dziadowskie pieśni nabożne są historiami opowanymi bądź śpiewanymi przez mieszkańców wsi. Znajdujemy w nich treści niekanoniczne, będące interpretacjami lub rozwinięciem historii biblijnych. Funkcjonowały w przekazie ustnym i były powszechne w dawnej Polsce.

Jednym z takich tekstów jest kolęda apokryficzna, która jest śpiewana w Chyżnem do dziś. Zaczyna się słowami „Chłodziyła Paniynka, chłodziyła po świecie...”. Na stronach Cyfrowej Biblioteki Polskiej Piosenki znajdziemy utwór podobny, choć dużo krótszy, odnotowany przez Oskara Kolberga. Na kanale youtube można wysłuchać kilka takich kolęd, m.in. w wykonaniu Kasi Stankiewicz.

Skąd wziął się taki zwyczaj na Orawie?

W Chyżnem kolędę śpiewano w okresie adwentu, w okolicy 8 grudnia, czyli dnia, w którym przypada święto Matki Boskiej Przedgodniej (święto Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny). Są dwie wersje praktykowania tego zwyczaju. Według jednej rozpoczynano śpiewy dziewięć dni przed 8 grudnia, a według drugiej dziewięć dni po. Chyżnianie śpiewali ją przez kolejnych dziewięć dni, które nazywano dziwyntnicom lub dziwyinciornikiym, każdego dnia w innym domu. Chodzono w tym czasie z figurą Matki Boskiej po domach na wzór późniejszej peregrynacji kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

Nie wiadomo dokładnie, od jak dawna ten zwyczaj był kultywowany na Orawie. Z relacji niektórych mieszkańców Chyżnego, którzy doskonale pamiętają czasy chodzenia z figurą, wynika, że na pewno praktykowano go w pierwszych latach po II wojnie światowej. Z opowiadań chyżnian wynika również, że w późniejszym okresie (lata 60. i 70. XX wieku, w zależności od miejsca) zaprzestano chodzenia po domach. Modlitwy prowadzono jeszcze przez pewien czas, trwały dziewięć dni, ale tylko w jednym domu, w którym spotykali się ludzie z sąsiedztwa. W wielu miejscach modlono się dłużej niż dziewięć dni, w zależności od tego, jak pasowało do spólstwa. Chodzi o to, że odwiedzano więcej niż dziewięć domów,

bo w zwartej grupie zabudowań w danej roli było przykładowo dziesięć czy jedenaście, a nawet więcej budynków. I tak w wielu miejscach Chyżnego jednocześnie. Niesamowite.

Dzisiaj nie ma już w Chyżnem w okresie adwentu zwyczaju chodzenia z figurą Matki Boskiej Przedgodniej po domach. Może należałoby wrócić do tej tradycji? Czasy się zmieniły. Nie odwiedza się już w okresie *przedgodnim* sąsiadów, jak dawniej. Nie ma *posiadek* i spotkań, podczas których opowiadało różne, czasami wręcz niesamowite historie, występujące tylko w przekazie ustnym. Część takich orawskich historii została spisana dla potomnych w książce „Chyżniańskie opowieści”.

Tematyką tekstu, o którym mowa, zainteresowałem się szerzej pod koniec 2020 roku podczas kwerendy prowadzonej w związku z pracą nad książką „Chyżne Marii Małysy i Jana Żołny”. Wtedy to Maria Łaciak, dyrektor Orawskiej Biblioteki Publicznej w Jabłoncu podczas wywiadu zanuciła mi fragment piosenki, którą śpiewała za młodu u sąsiadów Podgórnich (Małysów). Zauroczony melodią i słowami tekstu ruszyłem w Chyżne, i przepyałem kilka osób, które dobrze pamiętają czasy chodzenia z Matką Boską Przedgodnią. Jedną z takich osób jest Joanna Fuła, którą w ostatnim czasie odwiedziliśmy z Janem Łaciakiem-Świdroniem, regionalistą. Zanuciła nam kolędę adwentową, a Jan zobowiązał się, że nauczy tekstu i melodii młodzieży z grupy regionalnej Rombarń. W tym celu nagraliśmy cały utwór w wykonaniu Joanny (Joanna Fuła, rocznik 1941). Czekamy na efekty pracy, a Janowi Łaciakowi życzymy wytrwałości.

Wracam do pytania, skąd taki zwyczaj wziął się na Orawie. Według mnie można przyjąć jedną z hipotez, że przywędrował wraz z karmelitami, którzy przybyli do Chyżnego w 1946 roku. Pierwszym proboszczem w powojennej historii parafii był o. Stefan Brniak, który wcześniej pełnił posługę duszpasterską w Bołszowcach, miejscowości znajdującej się dzisiaj na terenie Ukrainy. Gdy była tam Polska, tego typu utwory powszechnie znano. Z wywiadu przeprowadzonego u Cecylii i Benjamina Folfasów dowiedziałem się jednak, że utwór ten *śpiewano za Słowińska*, czyli w okresie II wojny światowej, kiedy cała Orawa znajdowała się w granicach państwa słowackiego. Pan Benjamin opowiadał, że w tym okresie piosenkę śpiewano tylko w jednym domu przez dziewięć dni, a zwyczaj chodzenia pojawił się dopiero po zakończeniu okupacji, czyli po 1945 roku. Była to jedna z kilku piosenek śpiewanych po polsku, inne śpiewano po słowacku.

Wynika zatem z tego, że utwór musiał być znany w Chyżnem również w okresie międzywojennym, co Pan Benjamin potwierdził, mówiąc, że pamięta, jak przed wojną (przed 1939 rokiem), mając kilka lat (Benjamin Folfas, rocznik 1934), chodził się modlić ze swoją babcią do sąsiadów Osadników. Pytam czasami o to moją mamę Joannę Świdroń (rocznik 1939). Pamięta czasy po wojnie i sąsiada Jana Chmenię, który wychodził przed dom, czekał na procesję idącą z figurą Matki Boskiej. Gdy ta się zbliżyła, dołączał do śpiewających i zapraszał do swojego domu. Każdorazowo po takich wspomnieniach moja mama długo jeszcze nuci „*Chłodziła Paniynka, chłodziła po świecie...*”. Przypominają się jej czasy młodości i znowu udaje się w drogę *do spółników*, z figurą Matki Boskiej Przedgodniej, ze śpiewem na ustach, z radością na twarzy, jak dawniej, przed laty.

Tekst kołedy spisałem na podstawie śpiewu usłyszanego u Joanny Fuły, Cecylii Folfas, Marii Łaciak i mojej mamy Joanny Świdroń.

Jan Świdroń

Źródła:

Ryszard M. Remiszewski, Jan Świdroń, Roman Ciok, *Chyżne Marii Małysy i Jana Żołny*, Szczawnica 2021.

Jan Świdroń, o. Stanisław Wysocki, *Chyżniańskie opowieści*, wyd. Parafia pw. św. Anny w Chyżnem, Chyżne 2020.

o. Andrzej Mikołajczyk, Robert Kowalczyk, Maria Łaciak, *70. rocznica przybycia Karmelitów do Chyżnego*, wyd. Orawska Biblioteka Publiczna w Jabłonce, Chyżne 2016.

*Chłodziła Paniynka, chłodziła po świecie, chłodziła po świecie,
Noszyła synocka we swoim żywocie, we swoim żywocie.
Zasła ona zasła, do jednego miasta, do jednego miasta,
Do jednego miasta, do jednyj dziedzinki, do jednyj dziedzinki,
Do jednyj dziedzinki, do jednego chłopka, do jednego chłopka.
O mój drogi chłopku, o mój ogrodnicku, o mój ogrodnicku,
Przenocujze mnie tyz w swoim budynecku, w swoim budynecku.*

*Moja drogo Pani, kiedy ni mom kany, kiedy ni mom kany,
Mało chałupke mom, do Boga dziątek mom, do Boga dziątek mom.
Idzże ty Paniynko, do wójta nasego, do wójta nasego,
Tam bedzies nocować u wójta samego, u wójta samego.
U wójta poculi, psami je posculi, psami je posculi,
A psy je poznały, przed niom poklynkaly, przed niom poklynkaly.
Jesce ona jesce do chłopka wróciła, do chłopka wróciła,
Jesce ona jesce o noclyg prosiła, o noclyg prosiła.
Idzże ty Paniynko, do szopeci mojj, do szopeci mojj,
Tam bedzies nocować w tyj stajncie mojj, w tyj stajncie mojj.
Kie bez próg krocyła, synka porodziła, synka porodziła,
Synka rodzonego, Boga prowadziwego, Boga prowadziwego.
Przisko o północy, wysel chłop do pola, wysel chłop do pola,
Nad jego szopecem jasno gwiozda stoła, jasno gwiozda stoła.
Dla Boga drogiego, cóz to hań takiego, cóz to hań takiego,
Dy to hań nie było zodnyj nocki tego, zodnyj nocki tego.
Dziywce przybieżało, có roncek ni miało, có roncek ni miało.
Dziywcontko, dziywcontko podej to dzieciątko, podej to dzieciątko.
Jako jo go podom, kie roncycek ni mom, kie roncycek ni mom.
Jacy to pedziało, zaroz roncki miało, zaroz roncki miało.
Kosiąło, bieżało, ku ojcu mamusi, ku ojcu mamusi.
Tatusiu mamusiu, doł mi Bóg roncycki, doł mi Bóg roncycki,
Ta Panna Maryja, có tu wcora była, có tu wcora była,
Có tu wcora wiecór o noclyg prosiła, o noclyg prosiła.
Kieby jo był wiedziół, Paniynko o Tobie, Paniynko o Tobie,
Ze Ty mos porodzić synocka we złobie, synocka we złobie,
Byłbyk sie usunół z łózka z Panym Bogiym, z łózka z Panym Bogiym,
Byłby jo nocował z dziatkami pod progiym, z dziatkami pod progiym.
Z dziatkami pod progiym, na ostrym kamiyniu, na ostrym kamiyniu,
Byłbyk się ustompiół boskiymu stworzyniu, boskiymu stworzyniu.*

WSPARCIE W RAMACH PROGRAMU „POZNAJ POLSKĘ” DLA GMINNYCH SZKÓŁ

Gmina Lipnica Wielka otrzymała dofinansowanie w ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Poznaj Polskę” – edycja 2021, na realizację krajowych wycieczek szkolnych o charakterze edukacyjnym.

W pilotażowej edycji programu „Poznaj Polskę” zaproponowano wycieczki obejmujące cztery obszary edukacyjne: Śladami Polskiego Państwa Podziemnego, Śladami Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Kultura i dziedzictwo narodowe, Największe osiągnięcia polskiej nauki.

W naszej gminie planowane są wycieczki jednodniowych i trzydniowych dla uczniów szkół podstawowych w grupach wiekowych: klasy I-III oraz klasy IV-VIII. Dzięki pozyskanym środkom jeszcze w tym roku kalendarzowym 356 uczniów naszych szkół podstawowych odwiedziło min. Warszawę, Bochnię, Kraków, Poznań i Gniezno.

Marzena Michalak

EFEKTYWNA EDUKACJA W LIPNICKICH SZKOŁACH ŚREDNICH KORZYŚCIĄ DLA GMINY

Liceum Ogólnokształcące i Technikum poprzez swoje działania i sukcesy aktywnie włącza się w życie naszej Gminy i promują ją na zewnątrz. Kolejny raz nasi absolwenci potwierdzili swoimi osiągnięciami maturalnymi wysoki poziom kształcenia, plasując się w ścisłej czołówce liceów ogólnokształcących w powiecie nowotarskim. W zestawieniach szkół położonych w gminach wiejskich województwa małopolskiego, podkarpackiego i lubelskiego plasujemy się w trójce najlepszych, uzyskując przy tym najwyższe wskaźniki efektywności kształcenia. Kolejny raz zostaliśmy nagrodzeni „Brązową tarczą” w ogólnopolskim Rankingu Szkół Perspektyw.

W naszych szkołach realizowanych jest wiele projektów zarówno krajowych jak i międzynarodowych. Obecnie nasi uczniowie biorą udział w zajęciach z matematyki i języka angielskiego w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej oraz w Modernizacji Kształcenia Zawodowego. Zajęcia te prowadzone są przez krakowskie uczelnie. Od nowego roku rozpoczynamy rekrutację na kurs prawa jazdy w całości

finansowany przez Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości. Ponadto realizujemy „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”. Niedawno też nasi nauczyciele zakończyli udział w międzynarodowym projekcie „Transgraniczny Klaster Gimnazjalny G 13”. W dalszym ciągu kontynuowany jest projekt „Math Exercises for You 2 (Math4U2)” w programie Erasmus+, w którym udział biorą: 3 szkoły z Czech, 2 szkoły ze Słowacji i po jednej z Hiszpanii i Polski.

Prowadzone są również zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, a w szczególności kształtujące aktywność i kreatywność oraz umiejętność pracy zespołowej. W ramach Koła Teatralno – Filmowego przygotowywane są cyklicznie spektakle – widowiska na podstawie lektur szkolnych – trudnych, ale ważnych. Spektakle te prezentowane są przy okazji różnych uroczystości m. in. podczas gminnych obchodów Dnia Nauczyciela czy spotkań z seniorami. W ostatnim okresie uczniowie wystawili *Antygonę*, *Tango i Wesele*.

Koło Aktywnych Czytelników kształtuje u młodzieży wrażliwość na piękno słowa pisanego i obrazu oraz przygotowuje młodzież do sprawnego i świadomego poruszania się w świecie środków masowego przekazu. Efektem ściślejszej współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną było przygotowanie i przeprowadzenie *Młodzieżowego czytania performatywnego na Orawie*, uczestniczenie w spotkaniu autorskim z panią Agatą Puścickowską oraz *Narodowym Czytaniu*. Ponadto uczniowie angażują się w wiele akcji takich jak *Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania* lub *Przerwa na czytanie*.

Prężnie działa Samorząd Uczniowski, angażując się w wiele akcji charytatywnych zarówno dotyczących seniorów jak i potrzebujących dzieci. Współpracuje z wieloma organizacjami i stowarzyszeniami m. in. ze *Stowarzyszeniem Gdzie Dwoch albo Trzech*, które pomaga chorym dzieciom.

Technikum oferuje kształcenie w zawodach o szczególnym zapotrzebowaniu na rynku krajowym i zagranicznym. W bieżącym roku szkolnym w Technikum został otwarty nowy kierunek kształcenia w zawodzie technik programista. Programista jest znakomitym wyborem drogi życiowej dla wszystkich, którzy z ciekawością patrzą na komputery - to jeden z najlepiej płatnych i najbardziej poszukiwanych na rynku pracy zawodów. Szkoła dysponuje wysokiej klasy sprzętem komputerowym oraz niezbędnymi pomocami do realizacji kształcenia na najwyższym poziomie w tym zawodzie. Prowadzone jest również kształcenie w zawodzie technik budownictwa oraz jest możliwość uruchomienia kształcenia w zawodzie technik robót wykończeniowych w budownictwie. Duże zapotrzebowanie na budowlańców, szczególnie z tytułem technika, daje szeroką możliwość zatrudnienia.

Zapraszamy młodzież do naszych lipnickich szkół ponadpodstawowych

G M I N N E N O W I N Y

WYDAWCA: Gmina Lipnica Wielka,

ADRES I SIEDZIBA WYDAWCY: 34-483 Lipnica Wielka 518, tel. 18 26345-95, e-mail: gmina@lipnicawielka.pl

ADRES I SIEDZIBA REDAKCJI: 34-483 Lipnica Wielka 520, tel. 18 26345-57; 18 26346-38, e-mail: biblioteka@lipnicawielka.pl; kultura@lipnicawielka.pl

REDAKCJA: Stanisława Kucek, Karolina Kowalczyk,

SKŁAD I DRUK: Drukarnia MK s.c. 34-400 Nowy Targ, ul. Waksmundzka 63, tel./fax 18 266 48 52, e-mail: mksc@o2.pl, www.drukarniaMK.pl

NAKŁAD: 450 egz.